

ESKILL. tsk 219/8.6.1990

11

ROVANIEMI MLK 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

Kivikautisen asuinpaikan
kaivaus syyskuussa 1989
Mika Lavento

sisälllys

Arkistotiedot	s.	1
Johdanto		2
Kaivausalueen sijainti ja topografia		3
Kasvillisuus ja maaperä		4
Kiintopisteet, kaivaustekniikka ja -alueet		5
Pintapöiminta		6
Kaivaustuskimukset		
Alue 1		7
Alue 2		8
Alue 3		8
Alue 4		9
Löydöt ja niiden sijoittuminen tutkimus- alueella		11
Fosfaattianalyysi		12
Yhteenvedo		12
Negatiiviluettelo		14
Diapositiiviluettelo		16
Karttaluettelo		17
Ote peruskartasta		18
Kuvataulut		19
Fosfaattianalyysin tulokset		39
Kartat		43

ROVANIEMI 277 Saarenkylä Piirittävaara

Kunta: Rovaniemen mlk nro 699
 Kylä: Rovaniemi nro 9 (Saarenkylä)
 Tilat: Rno 5:20 Aittaharju om. Mauri ja Marja-Liisa Pulkamo
 Katajatie 5, 96900 Saarenkylä
 Rno 5:46 Vanha Pulkamo om. Eero ja Elsa Pulkamo
 96900 Saarenkylä
 Rno 6:108 Santala om. Antti Kouri
 96900 Saarenkylä

Sijainti: Pk 3612 08 (SAARENKYLÄ)
 x = 7381 52
 y = 444 53
 z = 76.2 m mpy (alaraja)
 79.6 m mpy (yläraja)

Aikaisemmat tutkimukset: Aarni Erä-Esko 1955, inventointi
 Hannu Kotivuori 1987, tarkastus
 Hannu Kotivuori 1988, koekaivaus

Löydöt: KM 13824 kvarttsia
 KM 24069 liuske-esineen katkelma ja kvarttsia
 KM 24462 Ka II -keramiikkaa, piinpala, kvarttsia
 KM 25334 kampakeramiikkaa Ka II, asbestikeramiikka, piitä, kvarttsia, liuske-esineitä

Diat ⁵⁴⁹ ⁵⁷⁴
 ~~20353~~-~~20379~~
 Negatiivit 79764-79852
 Kartat

Johdanto

Lähellä suurten pohjoisten jokien, Kemijoen ja Ounasjoen, yhtymäkohtaa sijaitsi vielä muutamia vuosiuikymmeniä sitten Piirittävaara-niminen soraharju. Vuosisadan alusta alkaen harjua on kaivettu rautatien- ja tienrakennuksen tarpeisiin, ja nykyisin itse Piirittävaarasta onkin jäljellä enää vain pieniä rippeitä.

Jo vuosisadan alussa löydettiin vaaralta soranoton yhteydessä kiviesineitä ja keramiikkaa, jota ei kuitenkaan vielä tuolloin kulkeutunut muinaistieteellisen toimikunnan haltuun. Useat löydöt ovat joutuneet hukkaan aikojen saatossa. Vasta 1955 maisteri Aarni Erä-Esko paikallisti Piirittävaaralla sijainneen kivikautisen asutuksen paikallisilta asukkailta saamiensa tietojen perusteella. Itse Piirittävaaran alueelta Erä-Esko nimesi kaksi kivikautista löytökohdetta Rovaniemi 275 ja Rovaniemi 277. Kohteesta 275, joka sijaitsi vielä 1950-luvulla osaksi ehjänä säilyneen vaaran laella, olivat Antti ja Aatu Kouri löytäneet keramiikkaa ja kiviesineitä. Sekä Erä-Eskon ottaman valokuvan että Aatu ja Antti Kourin muistikuvien mukaan vaaran laki ylsi alkuaan n. 90-95 m:n korkeuteen mpy. Nykyisin löytökohde ROI 275 on täydellisesti tuhoutunut soranoton vuoksi.

Samassa yhteydessä Erä-Esko sai Kourien talossa kuulla, että kivitalttoja oli löydetty myös vaaran itä- ja koillisrinteiltä, alueelta, joka tähän päivään saakka on suureksi osaksi säilynyt. Silloiselta hiekkakuopalta Saarenkylään johtavan tien luoteispuolelta Erä-Esko havaitsi perunamaata tarkastaessaan kvartsi-iskoksia ja numeroi löytöpaikan ROI 277:ksi.

Mahdollisen kivikautisen asuinpaikan tutkimus tuli seuraavan kerran ajankohtaiseksi v. 1987 TVL:n suunnitteleman Saarenkylän eritasoliittymän rakentamisen vuoksi. Lapin läänin maakunnallinen arkeologi Hannu Kotivuori tarkisti paikan v. 1987 ja esitti sen perusteella koekaivauksen suorittamista alueella. Tämän perusteella museovirasto totesi kirjeessään TVL:lle (nro 2100, 10. 3. 1988) eritasoliittymän rakentamisen tulevan tuhoamaan asuinpaikan ja esitti paikan tutkimusta koekaivauksin kesällä. Paikka tutkittiin

koekuopituksella Lapin maakuntamuseon toimesta heinäkuussa 1988 H. Kotivuoren johdolla. Löytöaineiston perusteella museovirasto päätti alueen tutkimuksesta varsinaisin kaivauksin seuraavana kesänä. Tutkimukset aloitettiin syyskuun alussa 1989 ja niitä jatkettiin lokaakuun ensimmäiselle viikolle saakka, kunnes maan routaantuminen teki kenttätutkimuksen mahdottomaksi. Varsinaisen työn sai suorittaakseen allekirjoittanut Huk Martti Koposen kanssa, joka toimi piirtäjänä. Tutkimusavustajana oli fil. yo Silja Salminen. Työntekijöinä oli lukionsa päättäneitä ylioppilaita Rovaniemen työvoimatoimistosta. Enimmillään työntekijöitä oli kaivauksella kahdeksan. Jälkitöitä Helsingissä teki lisäksi FK Maija Tusa, joka puhdisti löydöt sekä avusti diojen ja valokuvien käsittelyssä. Fosfaatti- ja makrofossiilinäytteet analysoi Mikroliitti Oy. Radiohiilinäytteet ajoitettiin puolestaan Helsingin yliopiston radiohiililaboratoriossa fil. tri Högne Jungnerin johdolla.

Kaivausalueen sijainti ja topografia

Kohde Rovaniemi 277 Piirittävaara sijaitsee Rovaniemen maalaiskunnassa Saarenkylässä E 4-tien varressa Ounasjoen itärannalla Kulpinputaan ja Taka-Putaan välisellä alueella, n. 2 km Rovaniemen kirkosta pohjoiseen. Kohde rajautuu E 4-tien, Meltauksentien ja Taka-Putaan väliin jäävään kolmioon (ks. peruskarttaote s. 18). Muinaisjäännösalue on suureksi osaksi tuhoutunut ensin soranoton ja myöhemmin Meltauksentien rakentamisen takia. Asuinpaikka-alue alkaa nykyisellään Meltauksentien penkalta, paikalta missä vielä kaivauksen alkuvaiheessa sijaitsi lato (ks. dia 20549). Nyttemmin lato on purettu eritasoliittymän tieltä.

Kuten jo mainittu Piirittävaara on alun alkaen ulottunut mahdollisesti jopa 95 m:n korkeuteen mpy. Nykyisin jäljellä olevan harjanteen hännän korkeus on enimmillään n. 80 m. Tällä kohtaa on jäljellä pieni metsikkö, jossa on varastoituna käytöstä poistettua maanviljelyksessä tarvittavaa kalustoa: traktorinlava, autonrenkaita, rautaromua ym. Harjua on kaiveltu hiukan myös itäpuolelta (ks. yleiskartta, s. 43). Tällä kohdalla on kylmämuurauksella lattottu kellarinpohja, jonka päällä on aikoinaan ollut aitta. Löytöalueen poikki kulkee kärrytie (Erä-Eskon 1955 mainitsema Saa-

renkylään johtava tie). Alueen itäosa on tiheäkasvuista pensaikkaa ja koivikkoa. Muu osa alueesta on peltomaata. Asuinpaikka siis sijaitsee loivalla pohjoiseen ja koilliseen laskeutuvalla rinteellä. Rinteen juuren korkeus on n. 75 m mpy ja korkein kohta jo mainittu 80 m mpy. Pellon poikki on kaivettu n. 3 m:n levyinen viemärioja suunnassa E-W, joka on osaltaan tuhonnut asuinpaikkakerrosta.

Kasvillisuus ja maaperä

Pääosaltaan tutkimusalue on avointa peltomaata. Alueen yläosassa oli vielä kaivauksen alkupäivinä laajahko perunamaa. Koska pelto on kynnetty vuosittain varsinaista kasvillisuutta ei ole päässyt juurtumaan. Rinteen harjalla ja alueen itä- ja kaakkoispuolella tilanne on toinen. Rinteen harjalla on yhä jäljellä pieni mäntyä, koivua ja leppää kasvava metsikkö. Koilliseen mentäessä lepikko muuttuu tiheäksi koivu- ja pajupensaikoksi. Alueen itäosassa, TVL:n kiintopisteen lähistöllä kasvillisuus on tiheää, n. 1 m:n korkuista pujovarvikkoa.

Yleispiirteeltään näkyvissä oleva maalaji on peltomultaa, jonka paksuus on keskimäärin 25-35 cm. Auraviillokset ulottuvat enimmillään n. 35 cm syvyyteen. Koska pellolle ajetaan jatkuvasti lantaa ja olkia maanparannusaineeksi, kyntökerroksessa on havaittavissa erilaisia sekoittuneita maakerroksia. Peltomulta on pääosin varsin hienorakeista silttiä sekä pieneltä osin myös savea. Kyntökerroksen alapuolella on paikoin erotettavissa hienorakeinen sekoittumaton savikerros. Tämän alapuolella maalaji muuttuu jyrkästi karkeahkaksi hiekaksi ja soraksi. Peltomultakerroksen paksuuden vuoksi hiekka- ja sorakerros on säilynyt suurelta osin koskemattomana. On lisäksi huomionarvoista, että selvästi suurin osa löydöistä, etenkin keramiikasta, on saatu talteen kyntökerroksen alapuolisesta kerroksesta. Myös liesikiveykset tulivat esille nimenomaan hiekkakerroksessa. Vaikka onkin otettava huomioon, että auraus on tuhonnut ehkä suurenkin osan asuinpaikkakerrostuman pinnasta, on myös ilmeistä, että pääosa hienorakeisesta aineksesta on kasautunut paikalle vasta sen jälkeen kun asuinpaikka on jäänyt pois käytöstä.

Hienorakeisessa kerroksessa ei ole havaittavissa jälkiä maannostumisesta. Hiekassa podsoliprofiilista on jäljellä siinäkin vain rippeitä rikastumiskerroksen alaosasta. Poikkeuksen tekee ainoastaan ladon alla (alue 3, ks. kuva 15, s. 26 ja dia 20556) olevan muutaman neliömetrin laajuinen ehjänä säilynyt maannosprofiili. Yhä edelleen kevättulvat nousevat Ounasjoen suulla varsin korkealle, mistä syystä rakennusten perustaminen alle 75,5 m:n tason mpy ei ole sallittu. Siltti- ja savikerros Piirittävaaran rinteillä onkin syntynyt tulvien vaikutuksesta. Tulvakerrokset ovat alueella laaja-alaisia mutta ohuita (alle 0,5 m; ks. Rovaniemen alueen maaperäkartan selitysvihko 1982:21f). Tulvakerroksille on luonteeno- maista suurehko humuspitoisuus ja epäselvä kerrosrakenne. Lisäksi on huomattava, että vedenpinta on todennäköisesti ollut nykyistä vedenpintaa korkeammalla tasolla ja laskenut vähitellen (ks. luku Fosfaattianalyysi). Onkin todennäköistä, että alun alkaen ranta- hietikolla tai sen lähituntumassa olleen asutuksen jäänteet ovat vähitellen peittyneet tulvakerrostumien alle, mistä syystä ne ovat myös säilyneet.

Kiintopisteet, kaivaustekniikka ja -alueet

Korkeusmittausten kiintopisteenä käytettiin TVL:n merkitsemää mit- tapistettä nro 8705, jonka korkeus on 79,31 m mpy. Vaaitukset teh- tiin kahdesta koneenpaikasta (ks. yleiskartta, s. 43). Koska TVL:n merkitsemä kiintopiste tulee jäämään eritasoliittymän rampin al- le, pysyvämpänä kiintopisteenä voidaan käyttää pellon keskellä olevaa viemärikaivon kantta, jonka korkeus on puolestaan 77.61 m mpy. Kaivon kansi on samalla koordinaatiston peruspiste 200/400. Koordinaatit kasvoivat pohjoiseen ja itään.

Kaivaus aloitettiin pintapoiminnalla viemärikaivon alapuolisella pellolla (ks. kappale pintapoiminta). Tämän jälkeen alueelle avat- tiin järjestyksessä neljä kaivausaluetta 1,2,3 ja 4. Alueeseen 1 kuuluu pellolle korkeuskäyriä vastaan avattu 2 m:n levyinen koeo- ja, jota laajennettiin myöhemmin sekä ylä- että alaosistaan. Yh- teensä alueen 1 kaivettu pinta-ala on 68 m². Alue 2 sijaitsee Pii- rittävaarann kaakkoisosassa, ja sen laajuus oli 16 m². Alue 3 avattiin vasta Meltauksentien vieressä olleen ladon purkamisen

jälkeen. Ladon alta ehdittiin tutkia 20 m². Alue 4, josta tutkittiin 76 m² sijaitsee alueen 1 yläpuolella. Lisäksi alueiden 1 ja 4 väliin pellolle avattiin vielä 4 m²:n koeruutu. Yhteensä siis tutkittiin 184 m². Alueet paalutettiin ja kaivettiin 2x2 m:n ruutuina ja kaivauskerroksen paksuus oli päällimmäisintä peltomultakerrosta lukuunottamatta 10 cm. Keramiikka- ja piilöydöille mitattiin tarkat x-, y- ja z-koordinaatit. Muut löydöt otettiin talteen 2x2 m:n ruutujen tarkkuudella.

Kaivaus aloitettiin normaalina tasokaivauksena pelkoin ja rikkalapioin. Koska peltomulta havaittiin pian täysin sekoittuneeksi päädyttiin työn nopeuttamiseksi kerroksen seulomiseen 10 mm:n seula verkolla. Peltomullan alla olevat asuinpaikkakerrokset kaivettiin pääosin pelkoin.

Pintapoiminta

Kaivaus aloitettiin pintapoiminnalla. Alapelto jaettiin 2 m:n leveyisiin y-koordinaatin suuntaisiin kaistaleisiin ja pellon pinnalla poimitut löydöt otettiin talteen 2x2 m ruudun tarkkuudella. Pintapoiminnassa saatiin talteen esineistöä seuraavasti:

-kvartsi-iskoksia	224 kpl
-kvartsi-ytimiä	18 "
-kvartsiesineitä	11 "
-kvartsiraaka-ainekappale	2 "
-kivilaji-iskoksia	2 "
-liuske-esineen katkelmia	14 "
-palanutta luuta	2 "

Y-akselin linjat ovat likipitään korkeuskäyrien suuntaiset. Löydöt jakautuvat x-koordinaattien mukaan siten, että alimmat löydöt tulevat tasolta x=216, mikä sopii hyvin muilla menetelmillä selvitetyn muinaisrannan rajan kanssa. Suurin osa löydöistä keskittyy linjoille X=200-206. S:n 64 pintapoiminnan löytökartan mukaan pääosa löydöistä keskittyy juuri koeojan (linja y=400) vaiheille.

Koeojan yläpäässä, alueella missä vielä kaivauksen alkaessa oli

perunamaa, pintapoiminta tuotti vain vähäisiä tuloksia: Linjoilta $x < 200$ saatiin talteen vain kaksi kvartsi-iskosta. Kuitenkin kaivauslöytöjen perusteella myös yläalue on runsaslöytöistä. Tämä selittyy yksinkertaisesti sillä, että pintapoiminta on ylipäättään tarkoituksenmukaista suorittaa esim. keväällä, jolloin sateet ovat huuhtoneet näkyviin esineistöä. Vasta käännetystä maasta löytöjen havaitseminen on vaikeaa. Toinen syy yläpellon pintalöytöjen niukkuuteen saattaa olla siinä, että itse hienorakeinen peltomultakerros on täällä paksumpi kuin alempana, mistä syystä auran viillokset ulottuvat harvemmin itse asuinpaikkakerrokseen saakka.

Kaivaustutkimukset

Alue 1

Alueelta 1 löydettiin kolme varmaa selväpiirteistä liesikiveystä sekä yksi mahdollinen "nuotionpaikka". Lisäksi koeojan alapäässä tavaittiin korkeuskäyrien mukaan suuntautunut kivikko.

Alueen 1 liedet sijaitsivat lähekkäin toisiaan koeojan yläosassa. Ne ovat n. 15 cm:n paksuisia, nyrkinkokoisista tai vain vähän sitä suuremmista kivistä kasattuja. Kaikki ovat osittain tuhoutuneita pellon aurauksen vaikutuksesta. Kaikissa on havaittavissa nokista ja palanutta maata (kartta s. 48). Lisäksi kivien välissä havaittiin jonkin verran punamultaa ja likamaata, josta saatiin talteen makrofossiinäytteet. Ruudussa 399/201 olevasta liedestä otettiin kaksi radiohiilinäytettä (ks. kartta s. 48, näytteet 6 ja 16).

Pienin liesistä sijaitsi ruudussa 202/398. Sen halkaisija on vain n. 50 cm (kuva 28). Liesi ruudussa 399/400 on edellistä suurempi, n. 1 m:n pituinen ja 50-60 cm leveä, mutta muuten rakenteeltaan täysin edellisen kaltainen (kuvat 16 ja 28). Lieden profiilista (kuva 32) nähdään, että kivikerros on tässäkin tapauksessa hyvin ohut, keskimäärin 15 cm:n vahvuinen. Kiveyksen epäsäännöllinen muoto viittaa siihen, että auraus on osittain tuhonnut kivikerrosta. Kooltaan suurin on ruudussa 202/400 oleva liesi (kuva 30). Sekin on osittain hajonnut. On mahdollista, että kaksi ensin mainittua tulisijaa olisivat vain säilyneitä yhden ja saman lieden osia.

Ruudussa 206/398 on muutamia kiviä sekä hieman punaiseksi palanutta maata. Tälläkin kohtaa on saattanut olla liesi (kuvat 10 ja 12). Noki- ja likamaata ei kuitenkaan ollut havaittavissa.

Kuvien 11 ja 34 alareunassa on näkyvissä n. 1,5 m leveä pienistä kivistä koostuva kiveys, joka näyttää suuntautuvan korkeuskäyrien mukaisesti. Kiveys vaikuttaa huuhtoutuneelta, eikä siinä näy jälkiä tulenpidosta; liesikiveys se ei näin ollen todennäköisesti ole.

Suurin löytöryhmä alueella 1 oli keramiikkaa. Saviastianpaloja löydettiin alueelta yhteensä 641 kpl (1509 g). Kvartsiesineitä on aineistosta erotettu 45 kpl. Lisäksi löydettiin piikavin. Keramiikka keskittyy voimakkaasti alueen alaosassa sijaitsevaan laajennukseen (ks. levinneisyyskartta s. 65). Alueelta löydettiin lisäksi liuskeraaka-ainetta ja liuskeesta valmistettu kirves (KM 25334:273).

Alue 2

Alue 2 sijaitsee harjanteen laella, ja sen korkeus on n. 79 m mpy. Peltomulta on hienorakeista ja sen alapuolella oleva hiekka lähes kivetöntä. Tulisijoista tai kiveyksistä ei tavattu merkkejä. Myöskään mitään varsinaista kulttuurikerrosta ei havaittu.

Alueen 2 löydöstä pääosan muodostavat kvartsikaapimet. Saviastianpaloja löydettiin vain 20 kpl. Lisäksi löydettiin kaksi pii-iskosta ja kolme liuskeraaka-aineen kappaletta. Merkittäväintä alueen 2 löydössä ovat kaksi asbestisekoitteista keramiikanpalaa, joista kumpikaan ei mahdollisesti kuulu tyypillisen kampakeramiikan yhteyteen.

Alue 3

Alue 3 rajoittuu länsiosassaan Meltauksentien penkereeseen. Kaivausalueista tämä on ainoa, jossa podsolmaannos on säilynyt pienellä alueella ehjänä (ks. dia 20556). Kaivausalueen tasokartoissa

tilanne näkyy havainnollisesti: alueen länsiosassa 1. tasossa on näkyvästi voimakkaasti värjäytynyt likamaakerros sekä palananutta ja nokista maata. Ruudussa 196/352 on hajanaisesti kiviä, jotka saattavat olla peräisin liesikiveydestä. Mitään selvää liesikiveystä ei kuitenkaan havaittu. Myös löydöt - keramiikkaa ja kvartssia - keskittyvät lähes täysin kaivausalan tähän osaan (ks. levinneisyyskartat s. 65). Merkittävin löytö oli virheetön piinuo- lenkärki aivan Meltaukestien ojan penkalta. Kaivausalueen pohjoisprofiilista piirretyissä kartassa näkyy voimakkaasti värjäytynyt lika- ja nokimaa-alue. Näin ollen on siis mahdollisista, että ainakin osittain säilynyt kulttuurikerros olisi vielä löydettävissä ladonsijan pohjoispuolelta. Löytöjen lähes täydellinen puuttuminen avatun kaivausruudun itäosassa viittaa alueen tuhoutumiseen. Tähän viittaa myös se, ettei heinien ja olkien alapuolella ollut hienorakeista peltomaata vaan heti suoraan hiekkakerros.

Verrattaessa alueen 3 löytöjen vertikaalista sijoittumista suhteessa muihin kaivausalueisiin havaitaan löytöjen tulleen jonkin verran lähempää maapintaa. Löydöt keskittyvät nimenomaan kerrokseen 2. Hienorakeinen multakerros on tällä alueella selvästi ohuempi kuin alueilla 1 ja 4. Kaivettujen kerroksien yhteispaksuus oli täällä myös pienempi - keskimäärin 25 cm (ks. pinta- ja pohjavaaituskartat s. 51). Muualla löydöt tulivat siis pääsääntöisesti peltomultakerroksen alta hiekkamaasta.

Alue 4

Alue 4 sijaitsee alueen 1 yläpuolella kaivoksen alueella perunapeltona olleessa osassa. Kuten jo on mainittu, pinalöytöjä saatiin talteen tästä osasta asuinpaikkaa vain niukasti, mutta siitä huolimatta löydöt peltomullan alapuolella olivat varsin runsaat. Ilmiö voi selittyä sillä, että tulvakerrokset ovat tällä alueella olleet paksummat haudaten asuinpaikkakerrokset löytöineen alleen.

Alueella 4 liesi ruudussa 192/394. Sen koko on 180x394 m ja muodoltaan se on pitkänomainen (ks. kuva 24). Tämäkin liesi on pienistä, nyrkinkokoisista tai vain vähän sitä suuremmista kivistä ladottu. Lieden yläpinnan kiveyksen syvyys maan pinnasta oli n. 25-30 cm. Hiiltä oli runsaasti etenkin kiveyksen lounaisosassa,

josta otettiin radiohiilinäyte (näyte no. 11; ks. kartta s. 58, taso 2). Tasossa 2 on näkyvissä lisäksi useita likamaa-alueita sekä palanutta maata. Lisäksi ruuduissa X=196 on kolme punamultalaikkua. On mahdollista, että punamultaläiskät olisivat olleen alun perin muodostaneet yhtenäisiä laajemoialaisia läikkiä, mutta niitä ehdittiin kaivaa jo osaksi pois, ennen kuin niihin osattiin kiinnittää riittävästi huomiota. Lisäksi on luultavaa, että auraus on viiltänyt osan punamultakerrosken yläosasta ja sekottanut punamultakokkareiden levintää. Edellä sanottu koskee nimen omaan ruutujen 196/396 ja 196/398 välissä olleita punamultalaikkuja (ks. tasokartta s. 58, taso 2). Laikkujen tuntumasta löydettiin hyvin hiotun liuskerenkaan puolikas (25334:331 sekä piiesine 25334:342); lisäksi n. 1 m ruudun eteläpuolelta löydettiin kolme piiesinettä (25334:314 mahdollinen veitsi; 25334:315 kaavin ja 25334:316 piiesine). Piiesinelöytöjen keskittyminen sekä liuskerenkaan puolikas yhdessä punamullan kanssa saattavat viitata jopa hautaukseen. Edellä esitetyn valossa on ymmärrettävää, että asuinpaikat on mahdollista löytää vastaisissa tutkimuksissa punamultahautoja. Löydöt sekä havainnot punamultaläikistä tehtiin kerroksesta 2. Tasossa 3 ei ollut enää havaittavissa merkkejä punamullasta kyseisissä ruuduissa (ks. tasokartat s.58 ja 59); punamultaa oli sen sijaan vähän ruudussa 188/396.

Ruudussa 184/398 havaittiin kaksi tummaa, hyvin selväpiirteistä läiskää, joista toista kutsuttiin likamaaläiskäksi ja toista paalunsijaksi. Likamaaläikkä alkaa n. 22 m:n syvyydessä ja sen paksuus on yli 20 cm. Kooltaan läikkä on 50 x 90 cm (ks. kuvat 19, 20, 29, 30, ja 31 sekä diat ⁵⁶⁰20364 ja ⁵⁶¹20365). Paalunsija on kooltaan n. 30 x 40 cm ja sen alaosa ulottuu n. 50 cm:n syvyyteen. Muita paalunsijoihin viittaavia havaintoja ei kaivauksen kuluessa tehty. Ruudusta 184/398 ei löydetty mitään esineitöä.

Alueella on peltomultakerroksen alla havaittavissa selvä kulttuurikerros, voimakkaasti tummanruskeaksi värjäytynyt kerros, joka vaihettuu podsolmaannoksen C-kerrokseksi (ks. kuva 35). Ruudusta 188/398 alaspäin on profiilissa (s. 62) nähtävissä punaruskea, värjäytynyt kerros, jossa on siellä täällä myös hiilenkappaleita.

Löydöt ja niiden jakautuminen tutkimusalueella

Seuraavaan taulukkoon on koottu tiivistetysti tilastotietoja löydöistä ja niiden sijoittumisesta kaivausalueella.

Alue	1	2	3	4	
KERAMIikka					
saviastianpala					
-lukumäärä	641 (47%)	20 (2%)	543 (40%)	160 (12%)	1365
-paino	1509g (58%)	66g (1%)	550g (22%)	480g (19%)	2606g
reunapala	16 (67%)	0	0	8 (33%)	24
KVARTSI					
iskos	293 (32%)	51 (6%)	69 (7%)	483 (52%)	896
esine	45	1	3	38	86
ytimet	22	9	7	9	47
PII					
pii-iskos	1	2	0	6	9
piiesine	1	0	1	5	7
LIUSKE					
liusketta	17	3	38	41	115

Taulukosta havaitaan, että suurin osa keramiikasta on saatu talteen alueelta 1, mutta että myös alue 3 on varsin runsaslöytöinen. Keramiikan painoille lasketut keskimääräiset löytötiheydet (g keram./m²) on esitetty seuraavassa taulukossa:

alue	1	2	3	4
löytötiheys	22	4.3	28	6
g/m ²				
palaa/m	9,5	1,3	27	2

Taulukosta havaitaan lähinnä se, että alueen 3 keramiikka-ainesto on huomattavasti säilynyt - pienempinä palasina - kuin esim. alueen 1 aineisto. Tämä viittaa siihen, että alue 3, jossa löydöt tulivat osittain alkuperäisenä säilyneestä maasta, pinnemmasta kuin alueilla 1 ja 4. Edellisestä taulukossa on merkillepantavaa se, että kvartsi-iskokset keskittyvät puolestaan alueelle 4, siis topografisesti kokonaisuutena ottaen ylempänä kuin keramiikka. Myös piilöydöt keskittyvät alueelle 4.

Fosfaattianalyysi

Fosfaattianalyysin päämääränä oli selvittää mahdollisen muinaisrannan raja. Tätä tarkoitusta varten alueelta 1 otettiin kahdelta pohjois-etelä -suuntaiselta linjalta fosfaattinäytteen otteet kahden metrin välein. Analyysiarvot on järjestetty z-koordinaatin mukaan s. 39. Sivulla 41 arvot on puolestaan esitetty graafisesti. Kuviosta nähdään havainnollisesti arvojen keskimääräinen kaksinkertaistuminen kun x-koordinaatin arvo < 214. Fosfaattianalyysin mukaan siis muinaisrannan huuhteluraja on kohdalla x=214. Kohdan korkeus on 76.8 m m.p.y. Mainitussa paikassa on tavattu kiveys (mahdollinen rantapalle), minkä lisäksi löytöjen alaraja vastaa myöskin varsin tarkasti mainittua kohtaa.

Yhteenveto

Tämänhetkisten tutkimusten perusteella kohde ROI 277 Piirittävaara edustaa varsin puhtaspiirteisesti tyypillisen kampakeramiikan, Ka II 1 -vaiheen asuinpaikkaa. Keramiikka-aineistossa on ainostaan kolme asbestisekoitteista palaa. Palat ovat pieniä ja kuluneita, eikä niiden perusteella ole mahdollista tarkemmin määrittellä mihin ryhmään ne kuuluvat. Muita tyypilliseen kampakeramiikkaan viittavia piirteitä ovat piilöydöt, liuskerenkaan puolikas sekä punamullan käyttö useissa osissa asuinpaikkaa.

Tärkein argumentti ajoitukselle ovat toistaiseksi - kun radiohiilinäytteiden ajoituksia ei vielä ole käytettävissä - rannankor-

keuteen liittyvät havainnot sekä asuinpaikan kuuluminen ns. Kolpeneen muinaisjärven piiriin. Kysymys Kolpeneen muinaisjärven erikoisesta rannasiirtymishistoriasta liittyy Ari Siiriäisen hypoteesiin ("Archaeological shore displacement chronology in northern Ostrobothnia", Iskos 2, 1978), jonka mukaan tyypillinen kampakeraamiikka sijoittuisi altaan alueella korkeudelle 78 m mpy. Kaivaustulokset siis antavat tukea Siiriäisen hypoteesille. Muinaisrannan korkeus Piirittävaarassa on n. 77.5 m mpy.

Helsingissä 17. 5. 1990

Mika Lavento, FK

Negatiiviluettelo

79764		Yleiskuva lounaasta koilliseen.
79765		Yleiskuva lännestä itään.
77976	(Kuva 1)	Yleiskuva lännestä itään.
79767	(Kuva 2)	Yleiskuva etelästä pohjoiseen.
79768	(Kuva 3)	Yleiskuva idästä länteen.
79769		Yleiskuva koillisesta lounaaseen.
79770	(Kuva 4)	Yleiskuva pintapoiminnasta. Kuvattu lännestä itään. Kuva M. Koponen.
79771	(Kuva 5)	Seulan asennus. Kuvattu idästä länteen.
79772		Koeojan yläosa paalutettuna. Kuvattu S:stä.
79773	(Kuva 6)	Kaivausalue perunannoston jälkeen. Kuvattu SW:stä.
79774	(Kuva 7)	Koeoja 1 paalutettuna. Kuvattu S:stä.
79775	(Kuva 8)	Koeoja 1, taso 1. Kuvattu S:stä.
79776	(Kuva 9)	Koeoja 1, taso 1. Kuvattu N:stä.
79777	(Kuva 10)	Koeoja 1, alaosa; "liesikiveys" ja auranviilloksia ruudussa 214/398. Kuvattu E:stä.
79778	(Kuva 11)	Koeoja 1, alaosa; muinaisrannan raja (huuhteluraja) Kuvattu S:stä.
79779		Koeoja 1, alaosa; koeojan yläpää kokonaisuutena. Kuvattu N:stä.
79780	(Kuva 12)	Koeoja 1, alaosa; auranviilloksia ruudussa 214/398. Kuvattu N:stä.
79781		Alue 2. Kuvattu E:stä.
79782	(Kuva 13)	Alue 2. Kuvattu NW:stä.
79783	(Kuva 14)	Alue 4, yläosa, paalutettuna. Kuvattu E:stä.
79784		Lato. Kuvattu SE:stä.
79785	(Kuva 15)	Kulttuurikerros ladon alla. Kuvattu W:stä.
79786		Alue 2, paalutettuna ja yksi koeruutu avattuna. Kuvattu E:stä.
79787		Alue 1, ruutu 201/400, taso 1. Kuvattu E:stä.
79788		Alueen 1 alaosan laajennus 208-210/400. Kuvattu N:stä.
79789	(Kuva 16)	Liesi ruudussa 201/400, taso 2. Kuvattu N:stä.
79790		Alue 1, ruutu 202/400, taso 1. Kuvattu W:stä.
79791		Alue 1, yläosa, taso 1. Kuvattu W:stä.
79792	(Kuva 17)	Alue 4, yläosa, taso 1. Kuvattu S:stä.
79793	(Kuva 18)	Alue 4, yläosa, taso 1. Kuvattu E:stä.
79794	(Kuva 19)	Alue 4, yläosa, "paalunsija" ja likamaaläikkä. Kuvattu W:stä.
79795	(Kuva 20)	Alue 4, yläosa, "paalunsija" ja likamaaläikkä. Kuvattu N:stä.
79796	(Kuva 21)	Alue 2, taso 1. Kuvattu W:stä.
79797		Alue 2, taso 1. Kuvattu E:stä.
79798		Laajennus 208-210/400, taso 1. Kuvattu N:stä.
79799		Laajennus 208-210/396, taso 1. Kuvattu S:stä.
79800		Laajennus 208-210/396, taso 1. Kuvattu S:stä.
79801		"Nuotiopaikka" ruudussa 196/394, taso 2. Kuvattu N:stä.
79802	(Kuva 22)	Alue 3, ladon alusta ennen puhdistusta. Kuvattu N:stä.
79803		Alue 3, koeruutu ladon vieressä paalutettuna ja kuorittuna. Kuvattu E:stä.
79804		Koeruutu 192/379 paalutettuna. Kuvattu E:stä.
79805		Alue 1, taso 2. Työkuva lieden tutkimuksesta. Kuvattu W:stä.

- 79806 Alue 3. Koeruudun laajennus ladon luona. Kuvattu E:stä.
- 79807 Koeruutu 192/372, taso 2. Kuvattu W:stä.
- 79808 (Kuva 23) Alue 1, yläosa, taso 2. Kuvattu E:stä.
- 79809 (Kuva 24) Liesi yläalueella, ruudussa 192/394, taso 2. Kuvattu S:stä.
- 79810 (Kuva 25) Alue 4, yläosa, taso 2. Kuvattu W:stä.
- 79811 (Kuva 26) Punamultaläiskä ruudussa 196/398, taso 2. Kuvattu E:stä.
- 79812 (Kuva 27) Liesi ruudussa 192/394, taso 2. Kuvattu S:stä.
- 79813 (Kuva 28) Koeojan alaosa, taso 2. Kuvattu N:stä.
- 79814 Koeojan laajennus (alaosa), taso 2. Kuvattu W:stä.
- 79815 Alue 2, taso 2. Kuvattu S:stä.
- 79816 Koekuoppa 192/372, taso 2. Kuvattu N:stä.
- 79817 (Kuva 29) Alue 4, paalunsiija ja likamaa-alue, puolikas, taso 2. Kuvattu N:stä.
- 79818 (Kuva 30) Alue 4, paalunsiija, puolikas, taso 2. Kuvattu N:stä
- 79819 (Kuva 31) Alue 4, likamaa-alue, puolikas, taso 2. Kuvattu N:stä.
- 79820 (Kuva 32) Lieden profiili ruudussa 200/398-400. Kuvattu S:stä
- 79821 (Kuva 33) Liesi ruudussa 202/400. Kuvattu E:stä.
- 79822 Alue 1, yläosa, taso 3. Liesi, kulttuurikerros, ja punamultaläiskä. Kuvattu E:stä.
- 79823 Alue 3, taso 1. Muinaisrannan kivikko koeojan laajentuman alapuolella. Kuvattu E:stä.
- 79824 Kiviesine in situ, taso 1, ruutu 194/353. Kuvattu N:stä.
- 79825 Alue 3, kiveys ruudussa 198/355, taso 1. Kuvattu N:stä.
- 79826 (Kuva 34) Alue 1, alaosa, taso 3. Muinaisrannan kivikko kuvan alaosassa. Kuvattu N:stä.
- 79827 Alue 1, alaosa, taso 3. Kuvattu W:stä.
- 79828 Profiili 190/388-394. Kuvattu N:stä.
- 79829 (Kuva 35) Profiili 188/394-396. kuvattu N:stä.
- 79830 Liesi ja punamulta-alue ruudussa 202/400, taso 3. Kuvattu E:stä.
- 79831 Alue 3, taso 2. Kuvattu E:stä.
- 79832 Alue 3, taso 2. Kuvattu SW:stä.
- 79833 Tuura ja taltta (Antti Kouri).
- 79834 Tuura ja taltta (Antti Kouri).
- 79835 Teelmä (Antti Kouri).
- 79836 Teelmiä (Antti Kouri).
- 79837 Hioin (Antti Kouri).
- 79838 (Kuva 36) Alue 3, taso 3, punamultakeskittymä. Kuvattu S:stä.
- 79839 Alue 3, profiili pohjoisseinämästä 198/355-357. Kuvattu SW:stä.
- 79840 (Kuva 37) Alue 3, profiili pohjoisseinämästä 198/355-357. Kuvattu S:stä.
- 79841 Antti Kourin kellot.
- 79842 Pyöräkuormaaja kaivausaluetta peittämässä.
- 79843 Pyöräkuormaaja kaivausaluetta peittämässä.
- 79844 (Kuva 38) Koeojan 1 alaosa. Profiilissa ohut tulvalietekerros Kuvattu W:stä.
- 79845 Koeojan 1 alaosa, profiili. Kuvattu W:stä.
- 79846 Kaivausalue peitettynä. Kuvattu SW:stä.
- 79847 Kaivausalue 3 peitettynä. Kuvattu SE:stä.
- 79848 (Kuva 39) Kaivausalue peitettynä. Kuvattu S:stä.
- 79849 Kaivausalue peitettynä. Kuvattu E:stä.
- 79850 Kaivausalue 2 peitettynä. Kuvattu E:stä.
- 79851 Työpöytä museovirastossa.
- 79852 Mika Lavento työpöydän ääressä.

Diapositiiviluettelo

- 20353 549 Yleiskuva idästä länteen.
 20354 550 Seulan asennus kaivausalueelle. Kuvattu E:stä.
 20355 557 Kaivausalue perunannoston jälkeen. Kuvattu SW:stä.
 20356 552 Koeoja 1, alaosa; huuhtelurajan yläosa ja auranviilloksia.
 Kuvattu N:stä.
 20357 553 Koeoja 1, alaosa; huuhtelurajan alaosa. Kuvattu N:stä.
 20358 554 "Liesikiveys" ruudussa 210/398. Kuvattu E:stä.
 20359 555 Alue 2 kaivamattomana. Kuvattu SE:stä.
 20360 556 Alue 3, kulttuurikerros ladon alla. Kuvattu W:stä.
 20361 557 Ka II 1 in situ, ruutu 208/398, taso 2. Kuvattu W:stä.
 20362 558 Liesiä ruuduissa 201/398-400, taso 2. Kuvattu W:stä.
 20363 559 Liesi ruudussa 201/400, taso 2. Kuvattu S:stä.
 20364 560 Alue 1, paalunsija. Kuvattu E:stä.
 20365 561 Alue 1, paalunsija ja likamaaläikkä. Kuvattu E:stä.
 20366 562 Martti Koponen.
 20367 563 Alue 1, taso 2. Kuvattu E:stä.
 20368 564 Liesi ruudussa 192/394, taso 2. Kuvattu N:stä.
 20369 565 Alue 1, koeojan alaosa, taso 2. Kuvattu S:stä.
 20370 566 Alue 1, koeojan alaosan laajennus, taso 2. Kuvattu E:stä.
 20371 567 Alue 4, paalunsija ja likamaa-alue. Kuvattu N:stä.
 20372 568 Lieden profiili, ruutu 200/398-400. Kuvattu N:stä.
 20373 569 Liesi ruudussa 202/400. Kuvattu E:stä.
 20374 570 Alue 1, alaosa; muinaisrannan kivikko kuvan alaosassa,
 taso 3. Kuvattu N:stä.
 20375 571 Alue 4, profiili 188/394-396. Kuvattu N:stä.
 20376 572 Punamulta-alue ruudussa 202/400. Kuvattu E:stä.
 20377 573 Kaivausalue 2. Kuvattu E:stä 6.10.89 klo 7.
 20378 574 Punamultaläiskä alue 4, ruutu 196/398. Kuvattu S:stä.

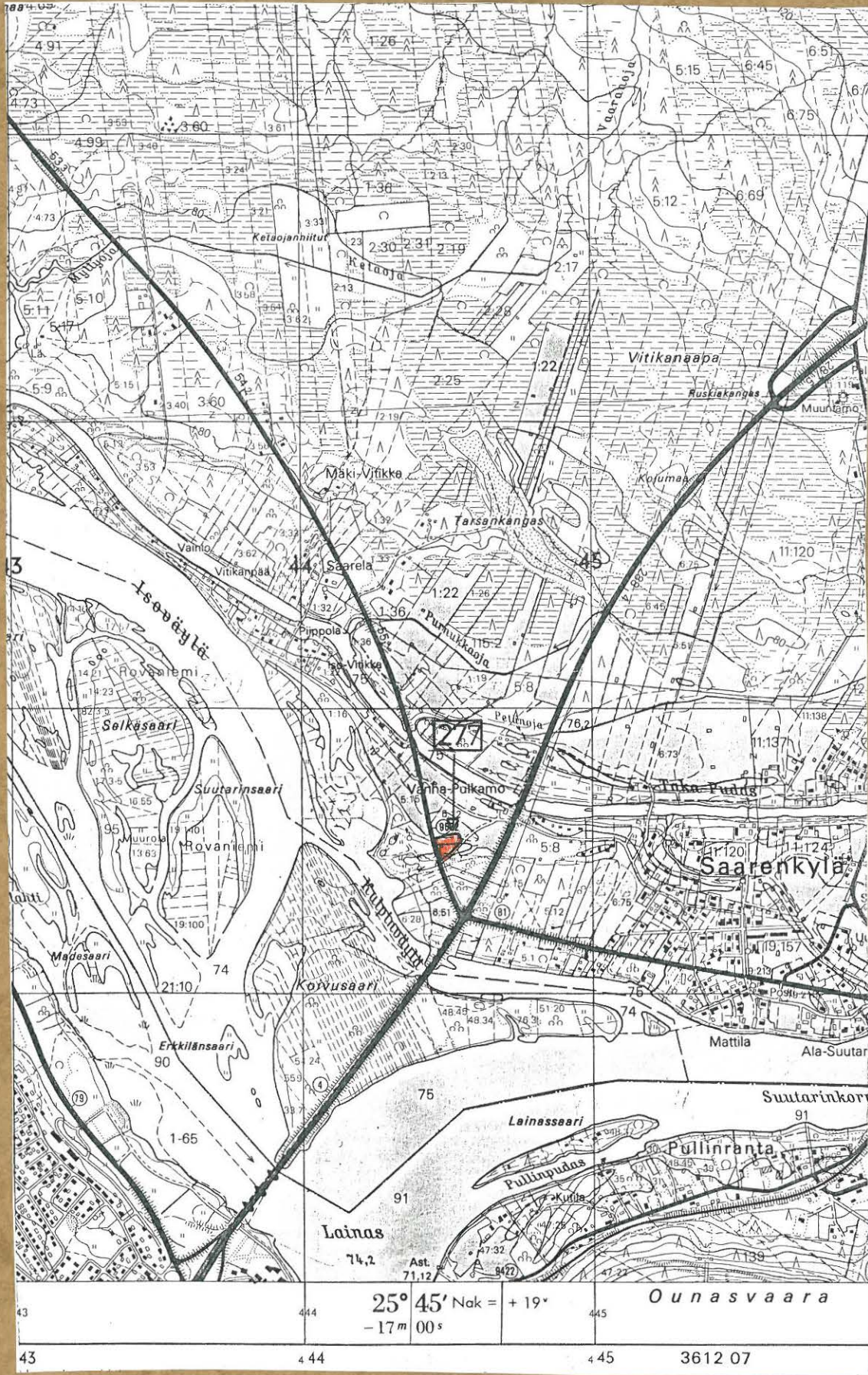
karttaluettelo

Yleiskartta	1:500	s. 43
Muinaisrannan korkeus 77.5 m:n korkeuskäyrän mukaan	1:20 000	44
Alue 1, pinta- ja pohjavaaaituskartta	1:50	45
Alue 1, taso 1	1:50	46
Alue 1, taso 2	1:50	47
Alue 1, liedet tasossa 2, 201-203/398-401	1:10	48
Alue 1, profiili liedestä, 202/398-400	1:10	49
Alue 1, profiili lännestä, 214-222/400	1:25	50
Alueet 2 ja 3, pinta- ja pohjavaaaituskartat	1:50	51
Alue 2, taso 1	1:50	52
Ruutu 194/370, tasot 1-2	1:50	53
Alue 3, taso 1	1:50	54
Alue 3, taso 2	1:50	55
Alue 4, pinta- ja pohjavaaaituskartta	1:50	56
Alue 4, taso 1	1:50	57
Alue 4, taso 2	1:50	58
Alue 4, taso 3	1:50	59
Alue 4, profiili liedestä kaakosta 192/294	1:10	60
Alue 4, profiili lännestä, 184-198/400	1:25	61
Alue 4, profiili pohjoisesta, 190/392-396	1:25	62
Alue 4, likamaakuopat, 184/398, taso 2	1:10	63

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

Ote peruskartasta 3612 08 SAARENKYLÄ

 Kaivausalue

x = 7381 52
y = 444 53
z = 76.5 - 79.6

79766
Yleiskuva lännestä itään.

Kuva 1.

79767
Yleiskuva etelästä pohjoiseen.

Kuva 2.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79768
Yleiskuva idästä länteen.

Kuva 3.

79770
Yleiskuva pintapöiminnästä. Kuvattiin lännestä, tään.
Kuva M. Koponen.

Kuva 4.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79771
Seulan aseutus. Kuvattu idästä lähtien.

Kuva 5.

79773
Kaivausalue perunannoston jälkeen. Kuvattu SW:stä.

Kuva 6.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79774
Koeja 1 paalutettuna. Kurattu S:stä.

Kuva 7.

79775
Koeja 1, 1986/1. Kurattu S:stä.

Kuva 8.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79776 Kuva 9.
Kooja 1, taso 1. Kuvattu N:stä

79777 Kuva 10.
Kooja 1, alaosaa; "liesikiveys" ja auronvilluksia ruudussa
214/398. Kuvattu E:stä.

79778 Kuva 11.
Kooja 1, alassa, muinaisrannan raja (muutelaraja) Kuvatta 5:stä.

79780 Kuva 12.
Kooja 1, alassa; auraviihoksia tundraa 214/398. Kuvatta 11:stä.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

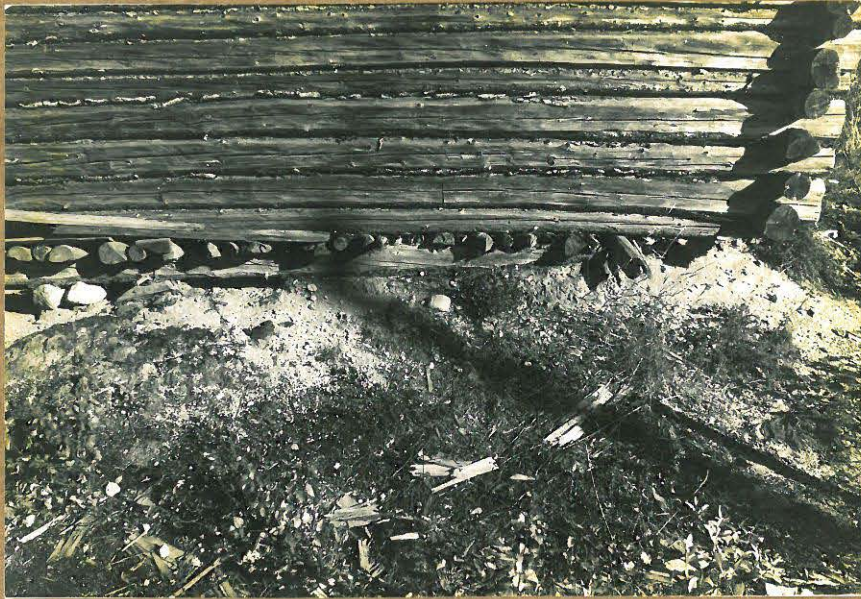
79782
 Alue 2, Kuvattu NW:stä

Kuva 13.

79783
 Alue 4, yläosa, pealintettuna. Kuvattu E:stä.

Kuva 14.

79785
Kulttuurikerros ladon alla. Kuvattu N:stä.

Kuva 15.

79789
Liesi rundussa 20/400, taso 2. Kuvattu N:stä.

Kuva 16.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79792
 Alue 4, yläosa, taso 1. Kurattiin S:stä.

Kuva 17.

79793
 Alue 4, yläosa, taso 1. Kurattiin E:stä.

Kuva 18.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79794 Kuva 19.
 Alue 4, yläosa, "paalunsija" ja likamaa-laitikka. Kuvattu W:stä.

79795 Kuva 20.
 Alue 4, yläosa, "paalunsija" ja likamaa-laitikka. Kuvattu N:stä.

79796
Alue 2, taso1. Kuvattu W:stä.

Kuva 21.

79802
Alue 3, ladon alasta ennen puhdistusta Kuvattu N:stä.

Kuva 22.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79808
 Alue 1, yläosa, taso 2. Kuvattiin E:stä.

Kuva 23.

79809
 Liesi yläalucella, ruudussa 192/394, taso 2. Kuvattiin S:stä.

Kuva 24.

79810
Alue 4, yläosa, taso 2. Kuvattu W:stä.

Kuva 25.

79811
Punamullaläiskä rundussa 196/398, taso 2. Kuvattu E:stä.

Kuva 26.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79812

Liesi rundussa 192/394, taso 2. Kuvattu S:stä.

Kuva 27.

79813

Koojan alaosaa, taso 2. Kuvattu N:stä.

Kuva 28.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79817

Kuva 29.

Paalunsija ja likamaa-alue, puolikas, taso 2. Kuvaattu N:stä.
Alue 4

79818

Kuva 30.

Paalunsija, puolikas, taso 2. Kuvaattu N:stä. Alue 4.

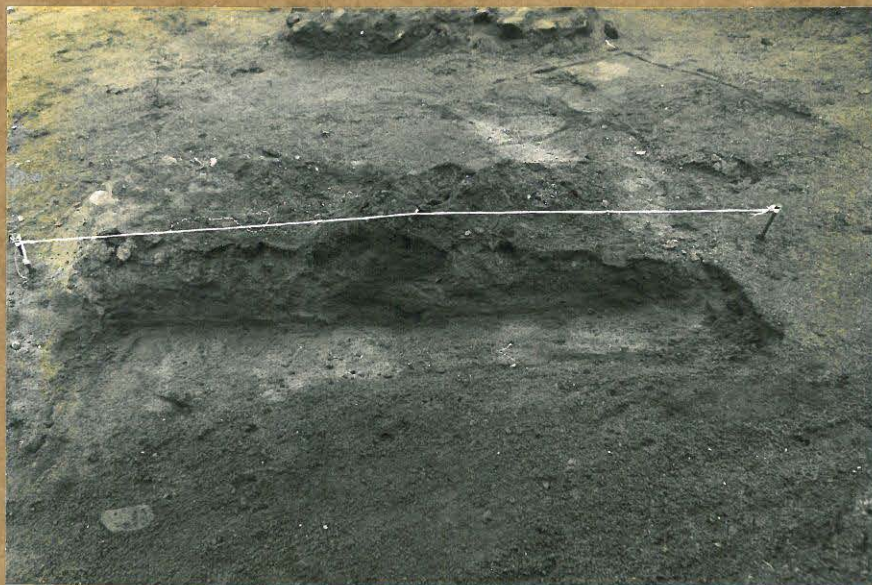
ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79819

Kuva 31.

Likamaa-alue, puolikas, taso 2. Kuvattu N:stä. Alue 4.

79820

Kuva 32.

Lieden profiili ruudussa 200/398-400. Kuvattu S:stä.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79821
Liesi rundussa 202/400. Kuvattu E:stä.

Kuva 33.

79826
Alue 1, alaosa, taso 3. Muinaisraunan kivikko kuvan ala-
osassa. Kuvattu N:stä.

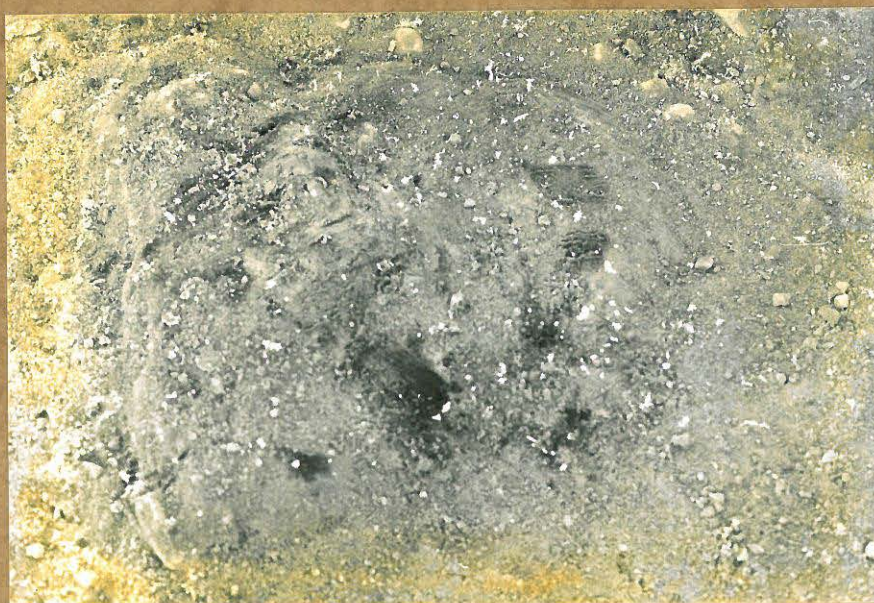
Kuva 34.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79829
 Profiili 188/394-396. Kuvattu N:stä.

Kuva 35.

79838
 Alue 3, taso 3, punamultakeskittymä. Kuvattu S:stä.

Kuva 36.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79840 Kuva 37.
 Alue 3, profiili pohjoisseinämästä 198/355-557. Kuvattu S:stä.

79844 Kuva 38.
 Koojan lalassa. Profiilissa on talvaliitekeros. Kuvattu läistä.

ROVANIEMI 277. PIIRITTÄVAARA 1989.

79848

*Kaivausalue peitettynä. Kuva 39.**Kuva 39.*

FOSFORIANALYYSI
ROVANIEMI SAARENSELKÄ 1989

Laboratorioanalyysi onnistui hyvin. Mitatut pitoisuudet ovat tarkkoja, koska ne osuvat kolorimetrin tarkalle mitta-alueelle.

Menetelmä:

- Punnittiin 5 g maata
- sitruunahappo-uuhto (2%)
- Kehitys Amm.Molyb+rikkihappoliuos
- Mittaus Datex UC 102 kolorimetrillä 585 nm.
- Näytteet on kalibroitu vertailuliiosarjan mukaan.

Espoossa 18.1. 1990

Timo Jussila
Mikroliitti Oy

Näytteet järjestettynä fosforipitoisuuden mukaan:

X	/	Y	Z	P	
				mg/kg	
221	/	398	9i	410	59
220	/	398	8h	390	69
216	/	398	8f	363	72
216	/	398	8a	344	72
218	/	398	8g	377	76
218	/	400	9g	378	78
216	/	400	9f	363	83
220	/	400	9h	390	89
222	/	398	8i	383	115
208	/	400	9b	288	129
210	/	398	8c	303	129
214	/	400	9e	345	132
206	/	400	9a	277	137
206	/	398	8a	270	144
208	/	398	8b	283	172
212	/	400	9d	324	179
210	/	400	9c	308	188
212	/	398	8d	323	190

Näytteet järjestettynä koordinaatin mukaan:

X	/	Y	Z	P	
				mg/kg	
206	/	398	8a	270	144
206	/	400	9a	277	137
208	/	398	8b	283	172
208	/	400	9b	288	129
210	/	398	8c	303	129
210	/	400	9c	308	188
212	/	398	8d	323	190
212	/	400	9d	324	179
214	/	400	9e	345	132
216	/	398	8f	363	72
216	/	398	8a	344	72
216	/	400	9f	363	83
218	/	398	8g	377	76
218	/	400	9g	378	78
220	/	398	8h	390	69
220	/	400	9h	390	89
221	/	398	9i	410	59
222	/	398	8i	383	115

Näytteet järjestettynä Z:n mukaan:

X	/	Y	Z	P	
				mg/kg	
206	/	398	8a	270	144
206	/	400	9a	277	137
208	/	398	8b	283	172
208	/	400	9b	288	129
210	/	398	8c	303	129
210	/	400	9c	308	188
212	/	398	8d	323	190
212	/	400	9d	324	179
216	/	398	8a	344	72
214	/	400	9e	345	132
216	/	398	8f	363	72
216	/	400	9f	363	83
218	/	398	8g	377	76
218	/	400	9g	378	78
222	/	398	8i	383	115
220	/	398	8h	390	69
220	/	400	9h	390	89
221	/	398	9i	410	59

ROI 12771 : Fosfaattianalyysi

— x = 398
— x = 400

222

220

218

216

214

212

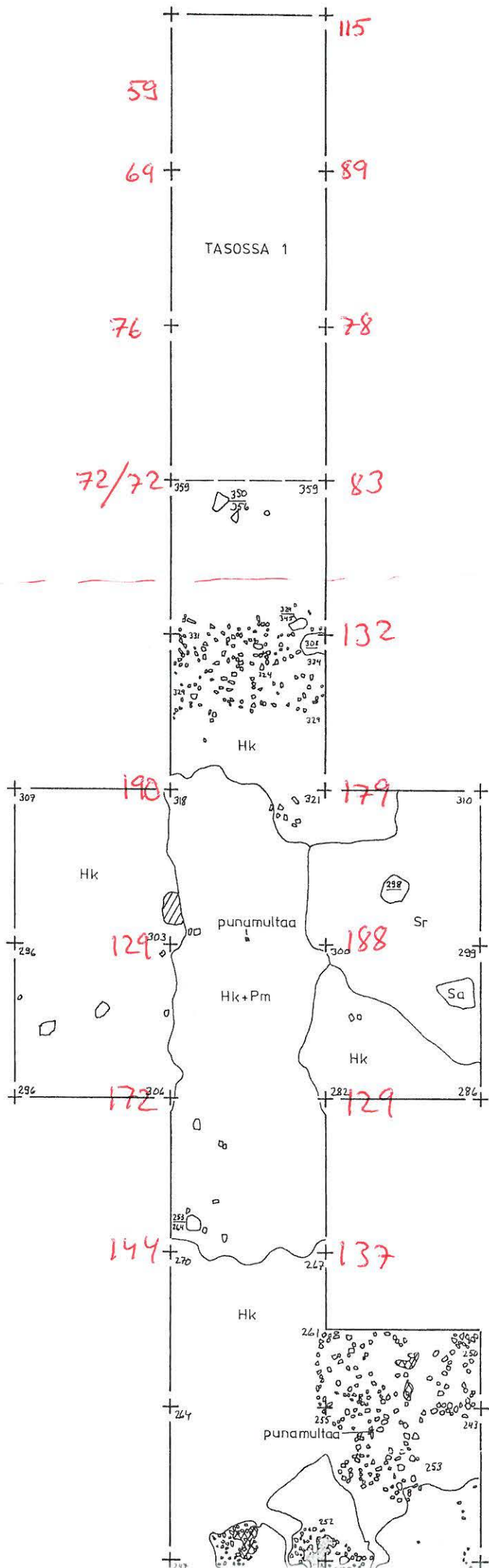
210

208

206

204

202

059 = 7931
 259 = 7731
 309 = 7681

277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

1989

2

1 m mpy
 onen

2
 1 m

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

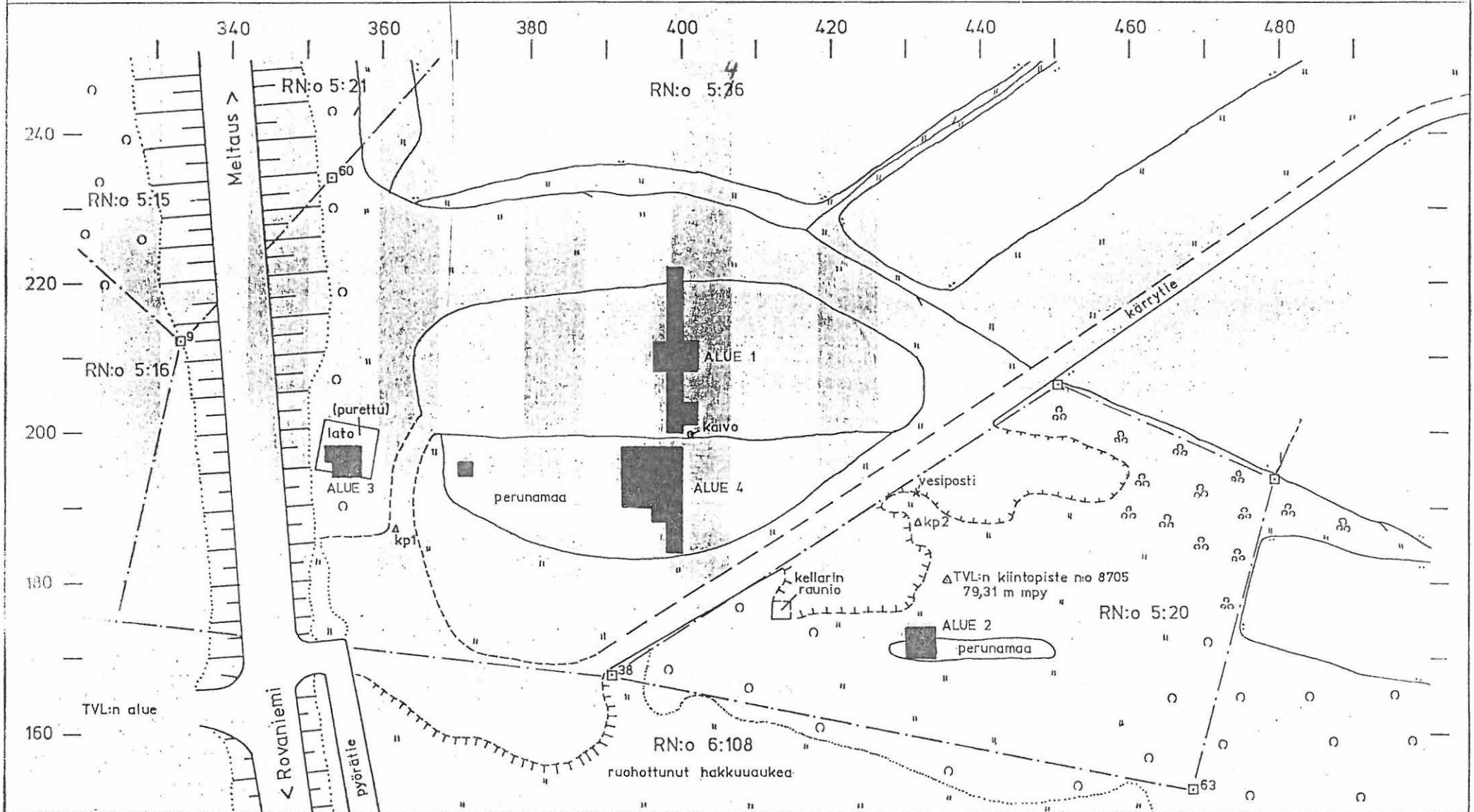
Yleiskartta 1:500

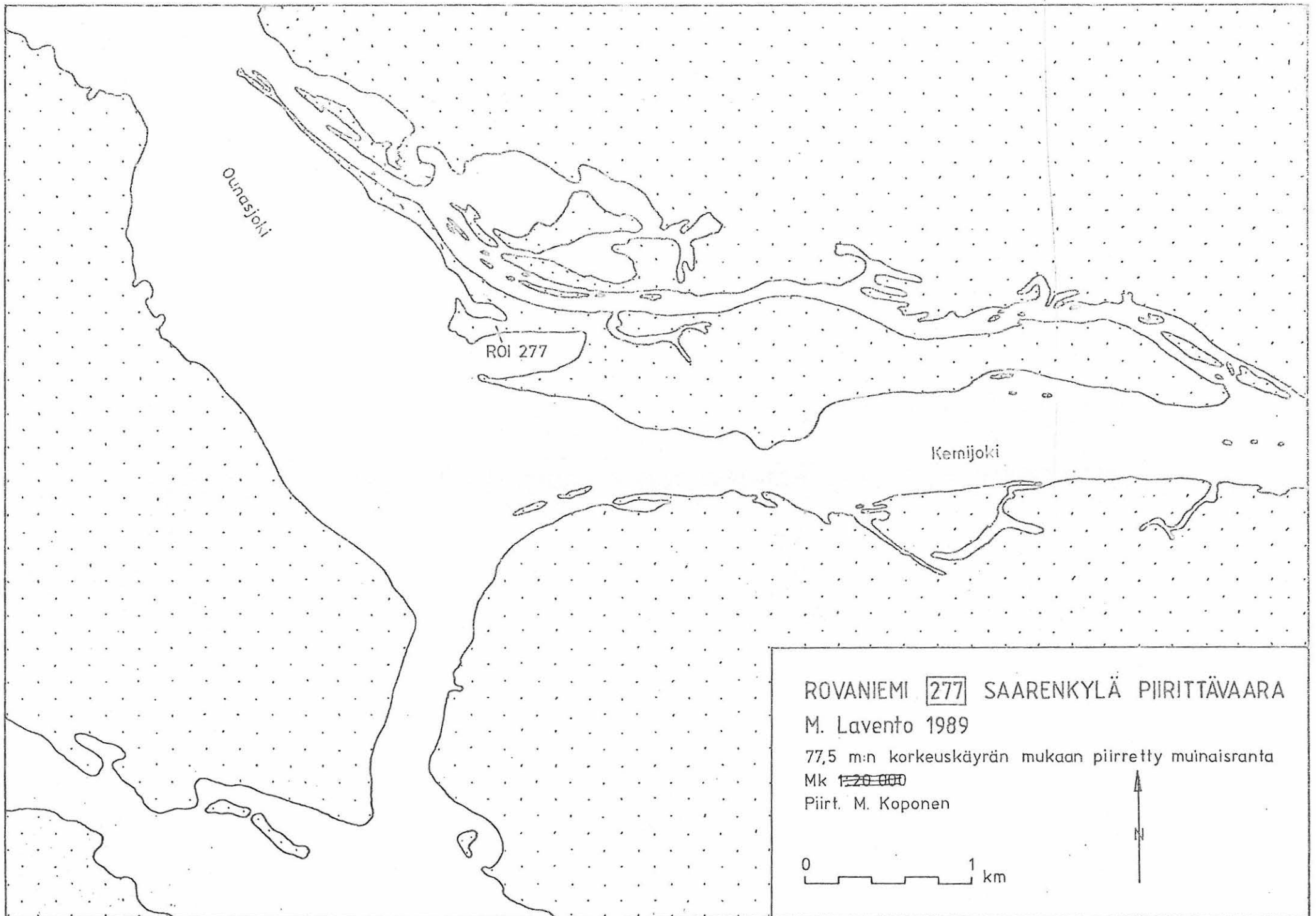
Piirt. M. Koponen

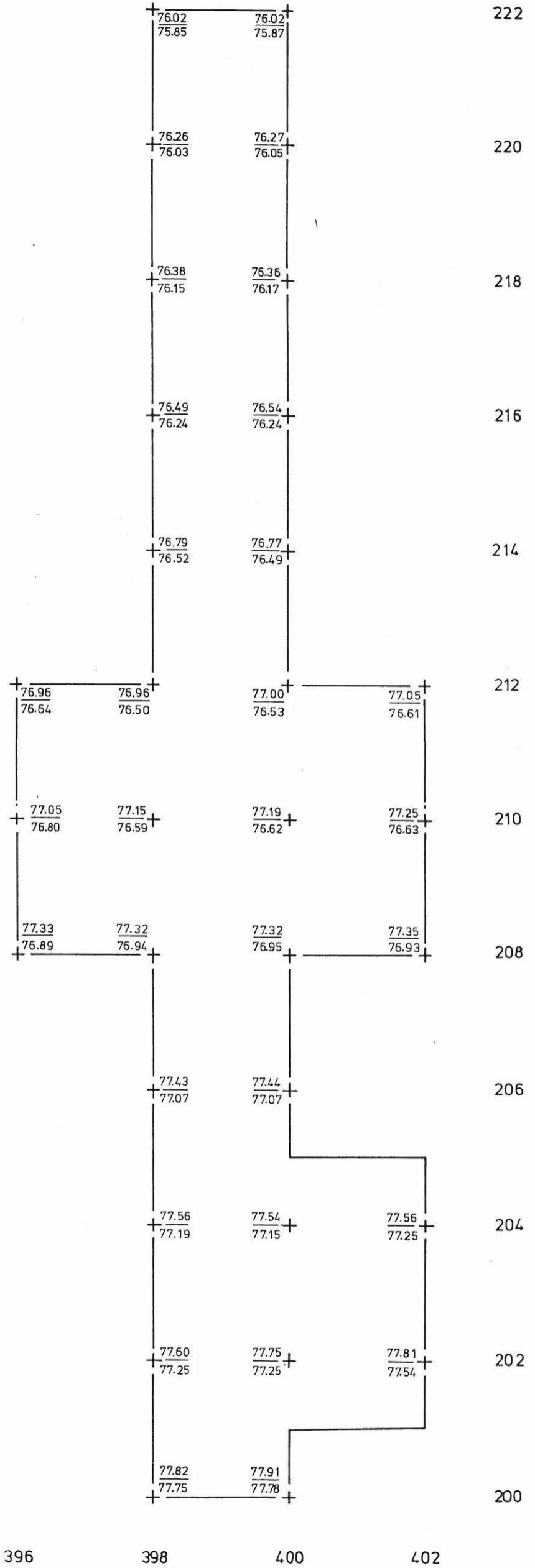
- kaivausalue
- vaaituskoneen paikka
- kiintopiste
- tilan raja, rajakivi ja sen numero

0 20 m

ROVANIEMI **277** SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

Alue 1, pinta- ja pohjavaaituskartta
korkeudet m mpy

Piirt. M. Koponen

396

398

400

402

ROVANIEMI **277** SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA
M. Lavento 1989

Alue 1, taso 1

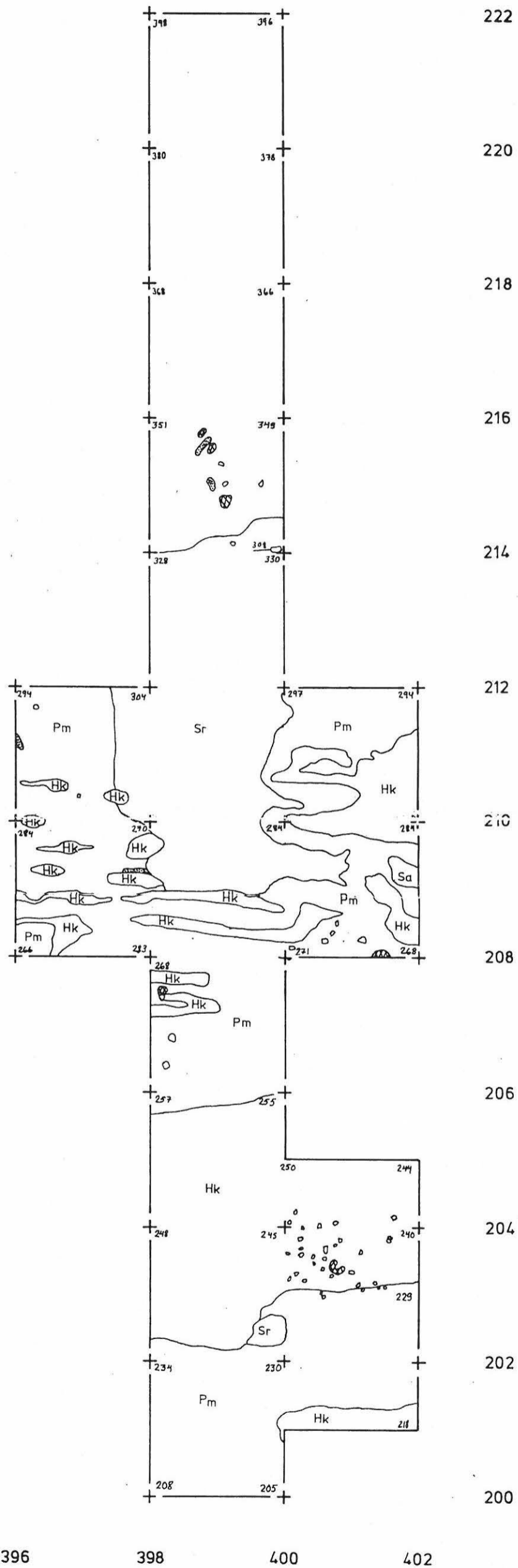
Kp 052=79,31 m mpy

Piirt. M. Koponen

0 2 m

Pm	peltomulta
Sa	savi
Hk	hiekk
Sr	sora
	nokimaa
	likamaa
	palanut maa
	punamullan värjäämä maa

396

398

400

402

222

220

218

216

214

212

210

208

206

204

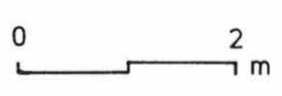
202

200

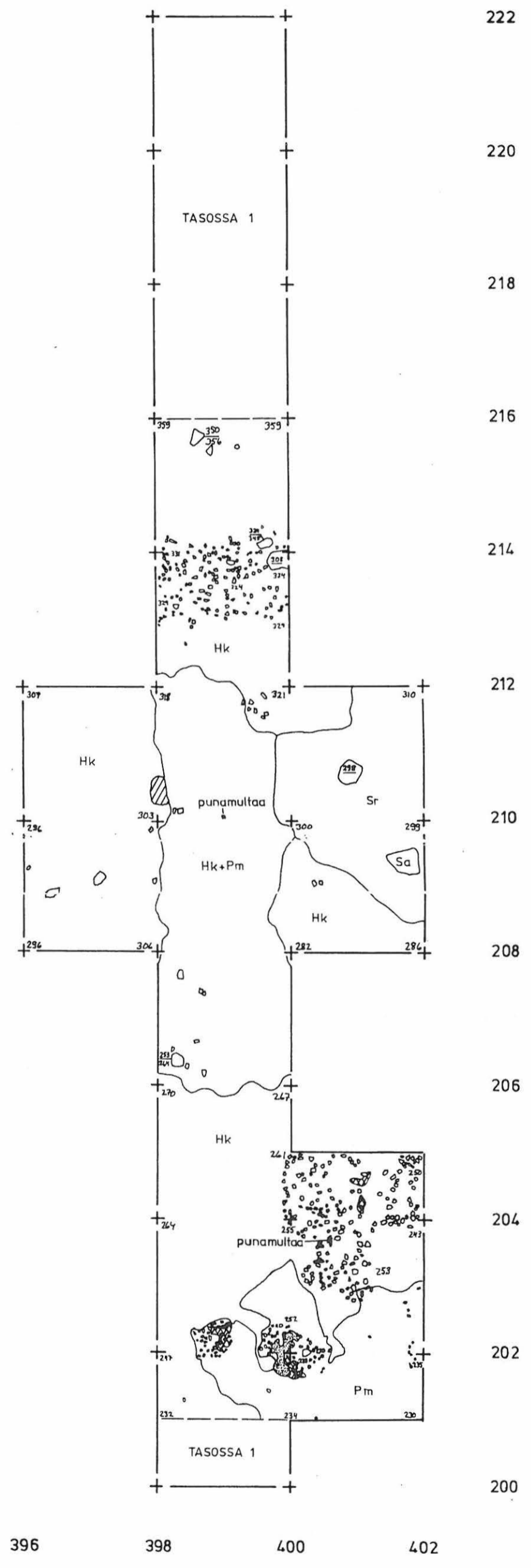
ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA
 M. Lavento 1989

Alue 1, taso 2

Kp 052 = 79,31 m mpy
 Piirt. M. Koponen

Pm	pelltomulta
Sa	savi
Hk	hiekk
Sr	sora
	nokimaa
	likamaa
	palanut maa
	punamullan värjäämä maa

396 398 400 402

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

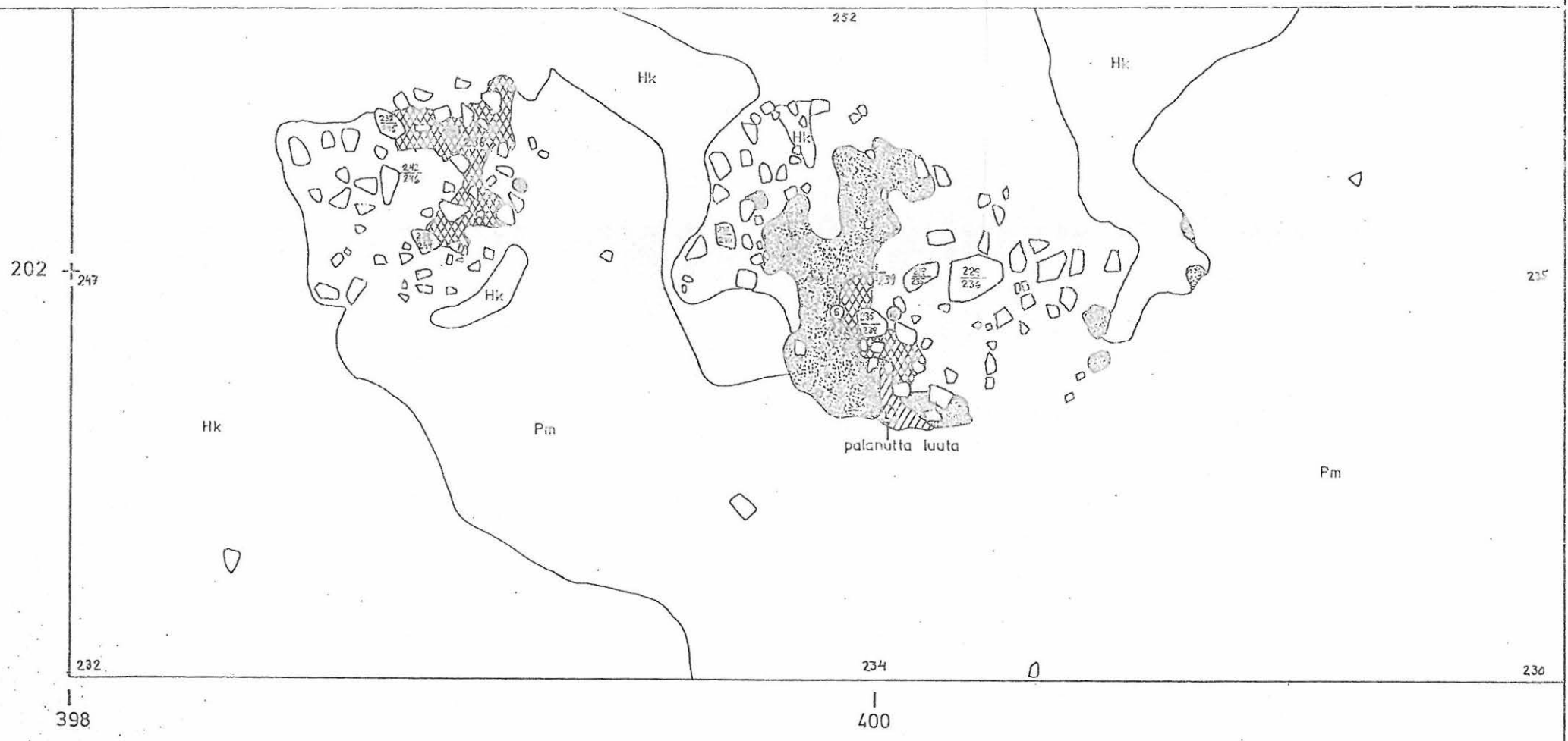
Alue 1, r. 201-203/398-401 liedet tasossa 2

~~Mk 1110~~

Kp 052=79,31 m mpy

Piirt. M. Koponen

Pm	pellomella
Hk	hiekke
[stippled pattern]	nokimaa
[diagonal lines pattern]	liikamaa
[cross-hatch pattern]	palanut maa
⊕ ⊙	hiilnäyitteet nro 6 ja 16

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

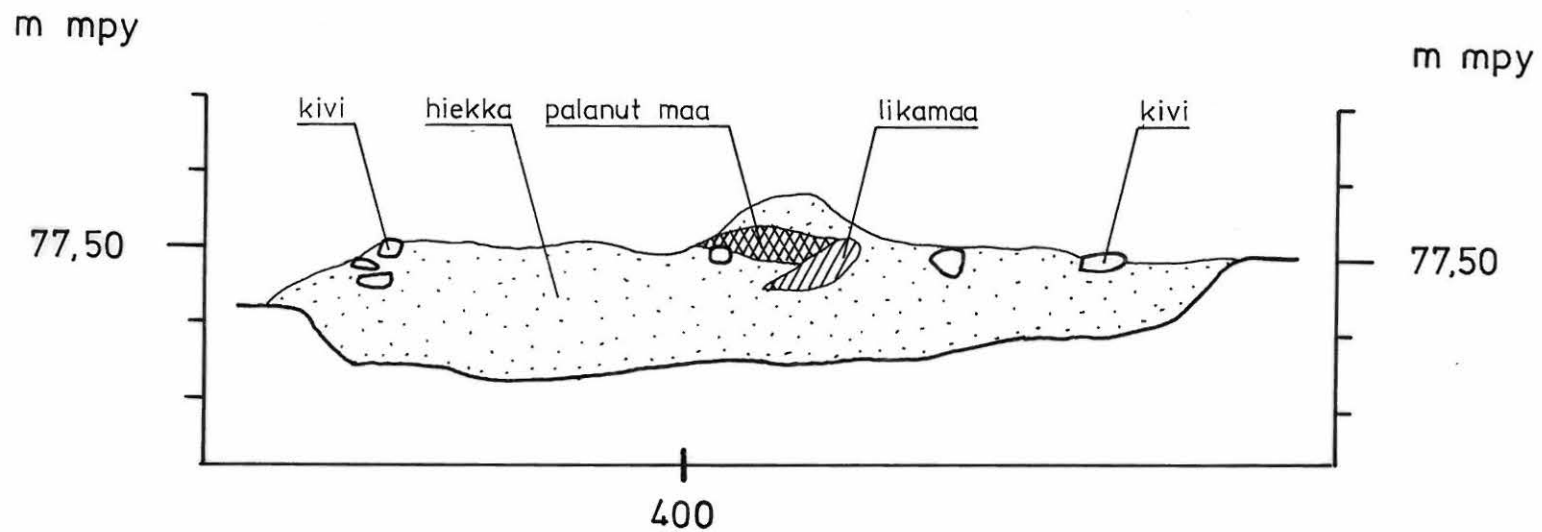
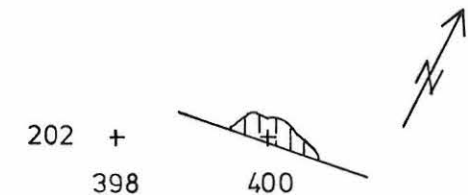
Alue 1, profiili r. 202/398-400 liedestä etelästä

Mk 1:10, korkeudet m mpy

Piirt. M. Koponen

Profiililinja liedessä
Mk 1:100

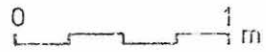
ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Laveno 1989

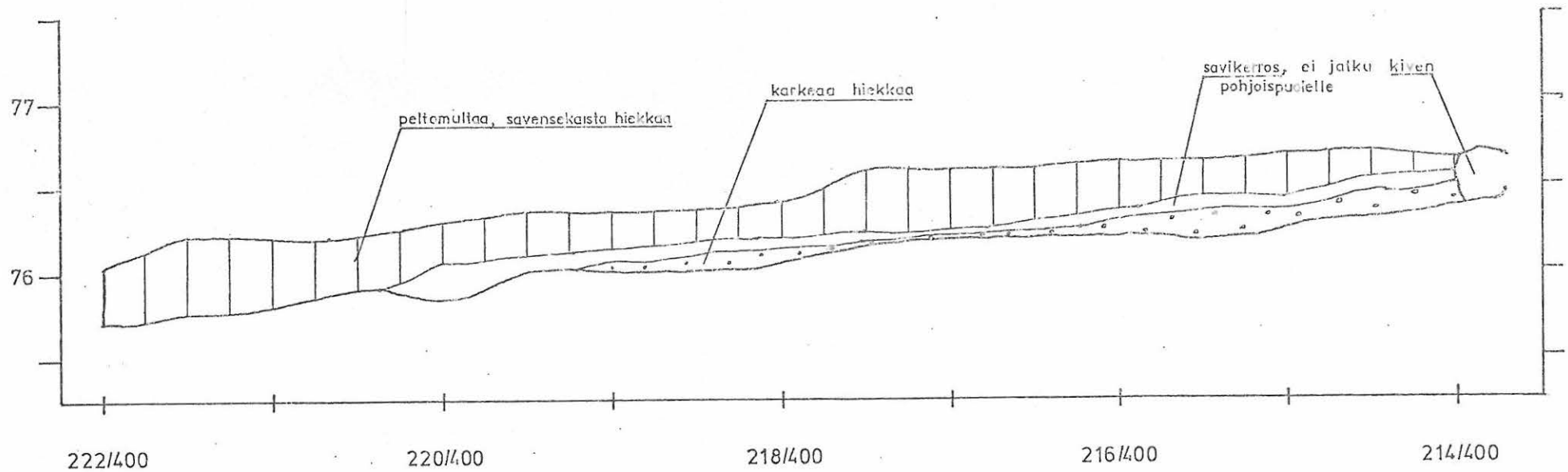
Alue 1, profiili 214-222/400 lännestä

~~1:25~~, korkeudet m mpy

Piirt. M. Koponen

m mpy

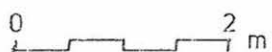
ROVANIEMI [277] SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

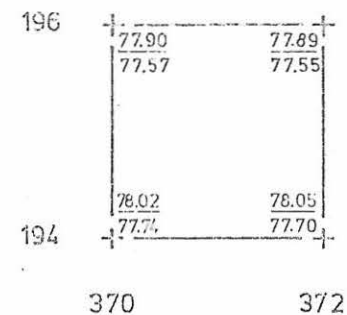
Alueet 2-3 ja r. 194/370, pinta- ja pohjavaltuskartta

~~Mk 1:50~~, korkeudet m mpy

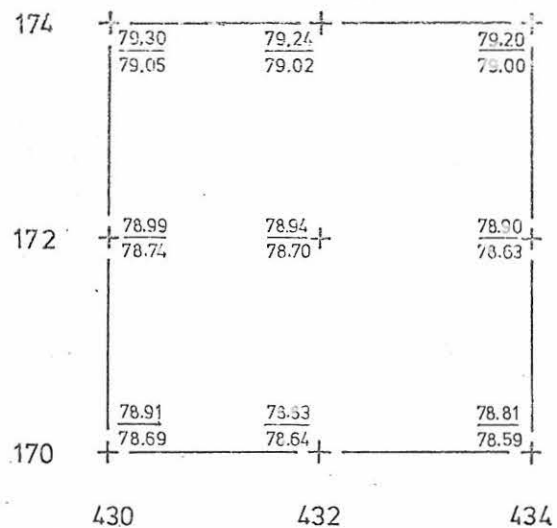
Piirt. M. Koponen

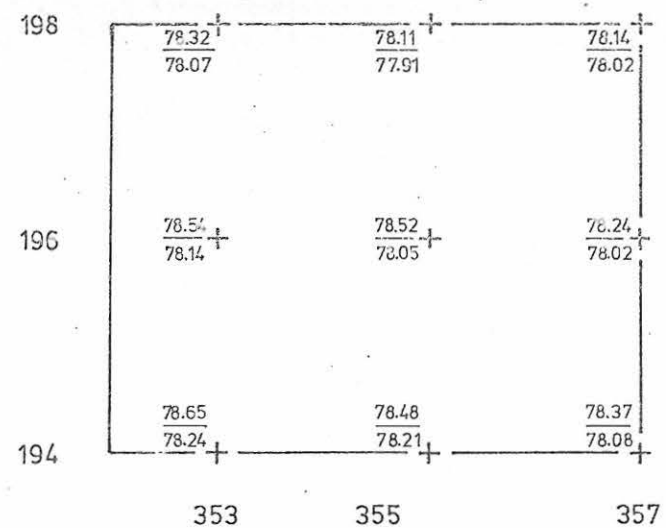
R. 194/370

Alue 2

Alue 3

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

Alue 2, taso 1

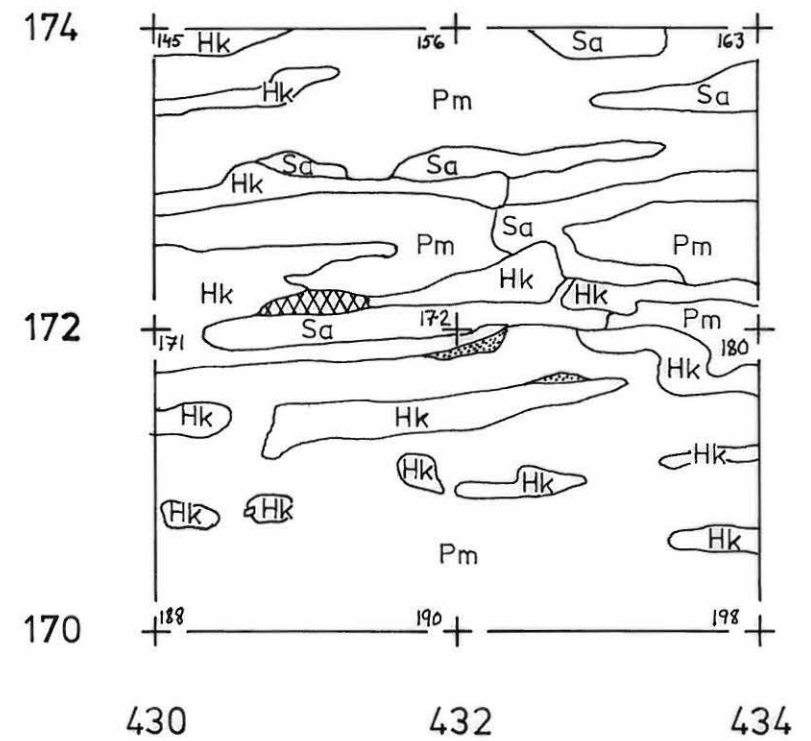
Mk 1:50

Kp 126 = 79,31 m mpy

Piirt. M. Koponen

Pm	peltomulta
Sa	savi
Hk	hiekk
Sr	sora
	nokimaa
	palanut maa

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

R. 194/370, tasot 1-2

Mk 1:50

Kp 052=79,31 m mpy

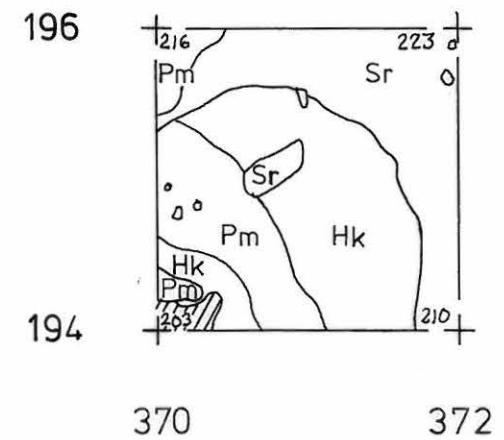
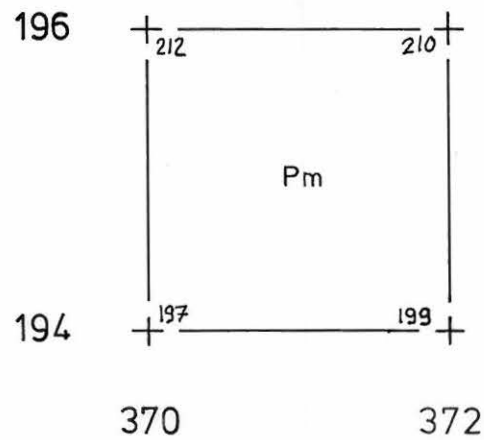
Piirt. M. Koponen

TASO 1

TASO 2

Pm	pelto multa
Hk	hiekkä
Sr	sora
	likamaa

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

Alue 3, taso 1

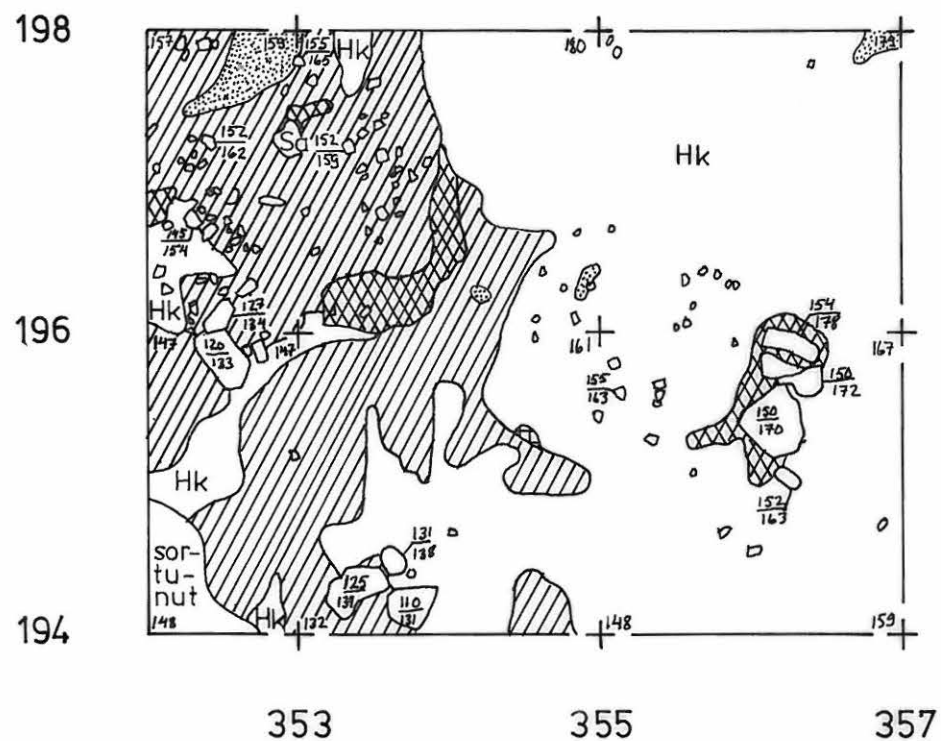
Mk 1:50

Kp 052=79,31 m mpy

Piirt. M. Koponen

Pm	peltomulta
Sa	savi
Hk	hiekkä
Sr	sora
	nokimaa
	likamaa
	palanut maa
	punamullan värjäämä maa

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVÄARA

M. Lavento 1989

Alue 3, taso 2

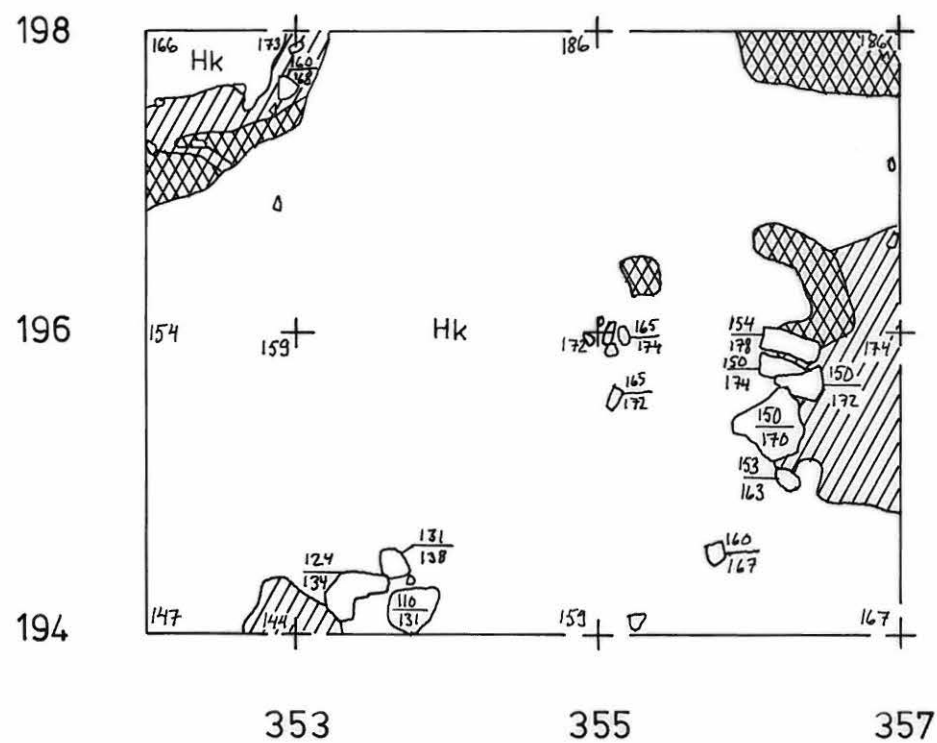
Mk 1:50

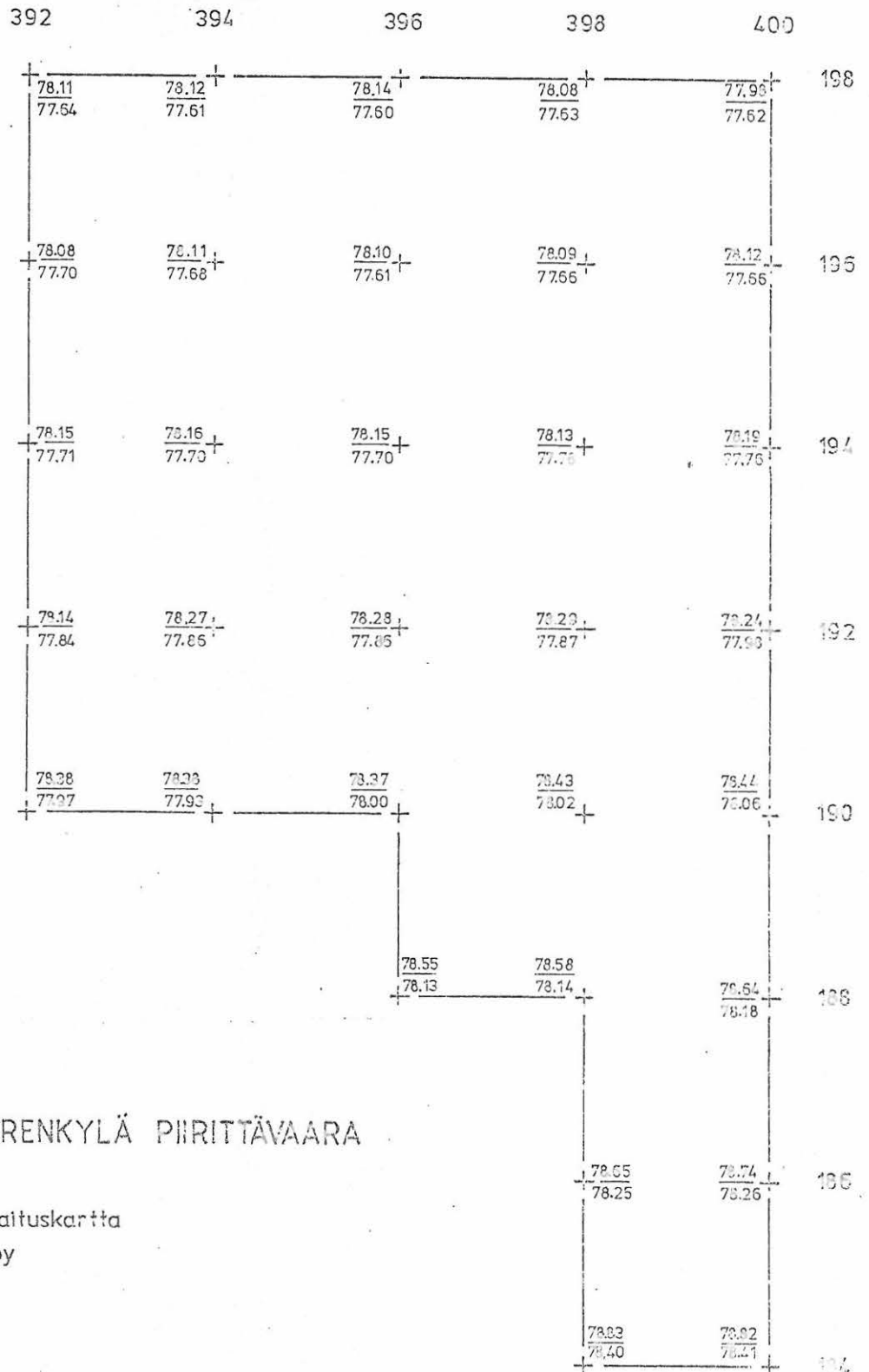
Kp 052= 79,31 m mpy

Piirt. M. Koponen

Pm	peltomulta
Sa	savi
Hk	hiekkä
Sr	sora
	nokimaa
	likamaa
	palanut maa
	punamullan värjäämä maa

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

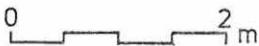
M. Lavento 1989

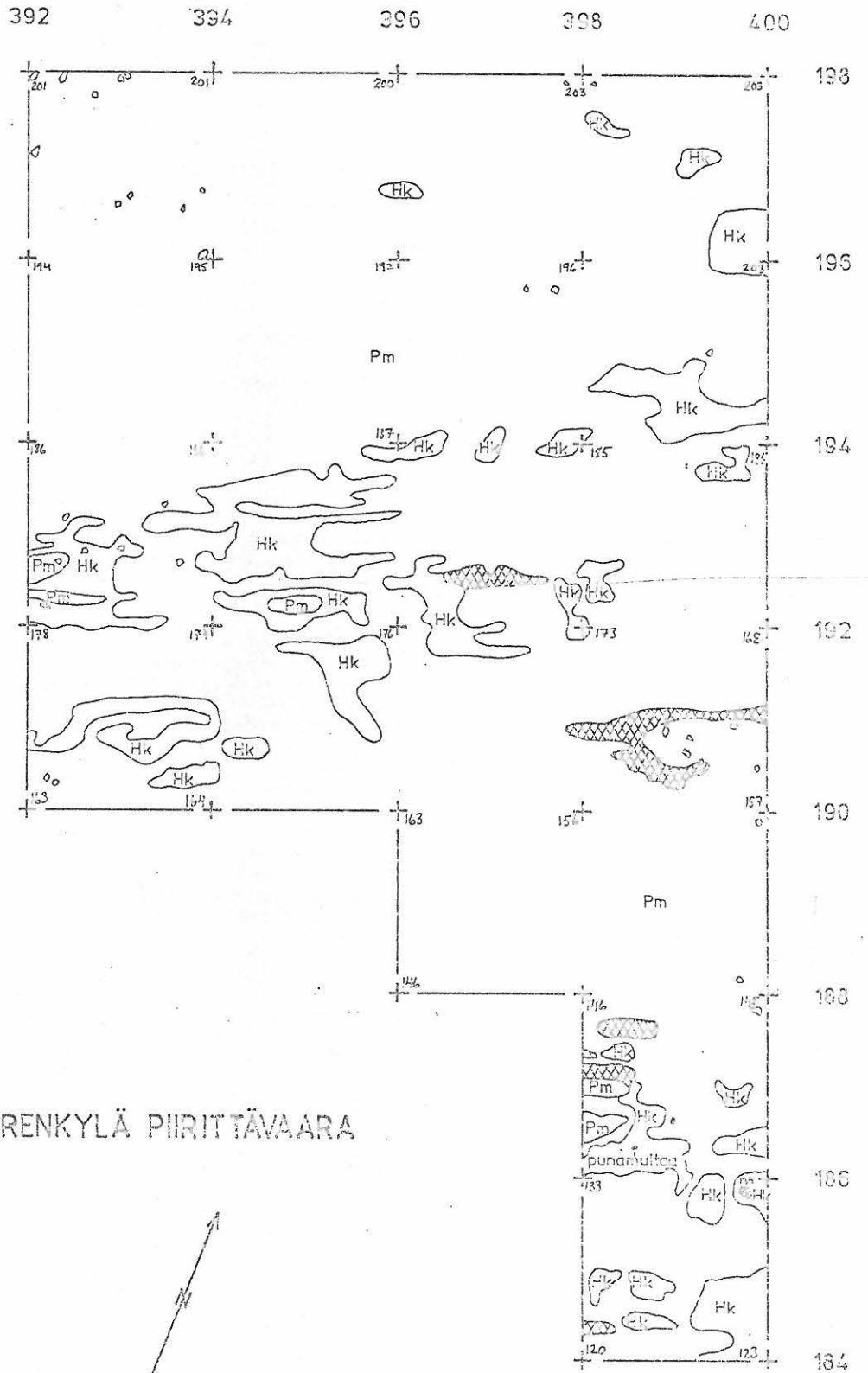
Alue 4, pinta- ja pohjavaaituskartta

~~Mk 1:50~~, korkeudet m mpy

Piirt. M. Koponen

0 2 m

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA
 M. Lavento 1989

Alue 4, taso 1

~~Mk 1:50~~

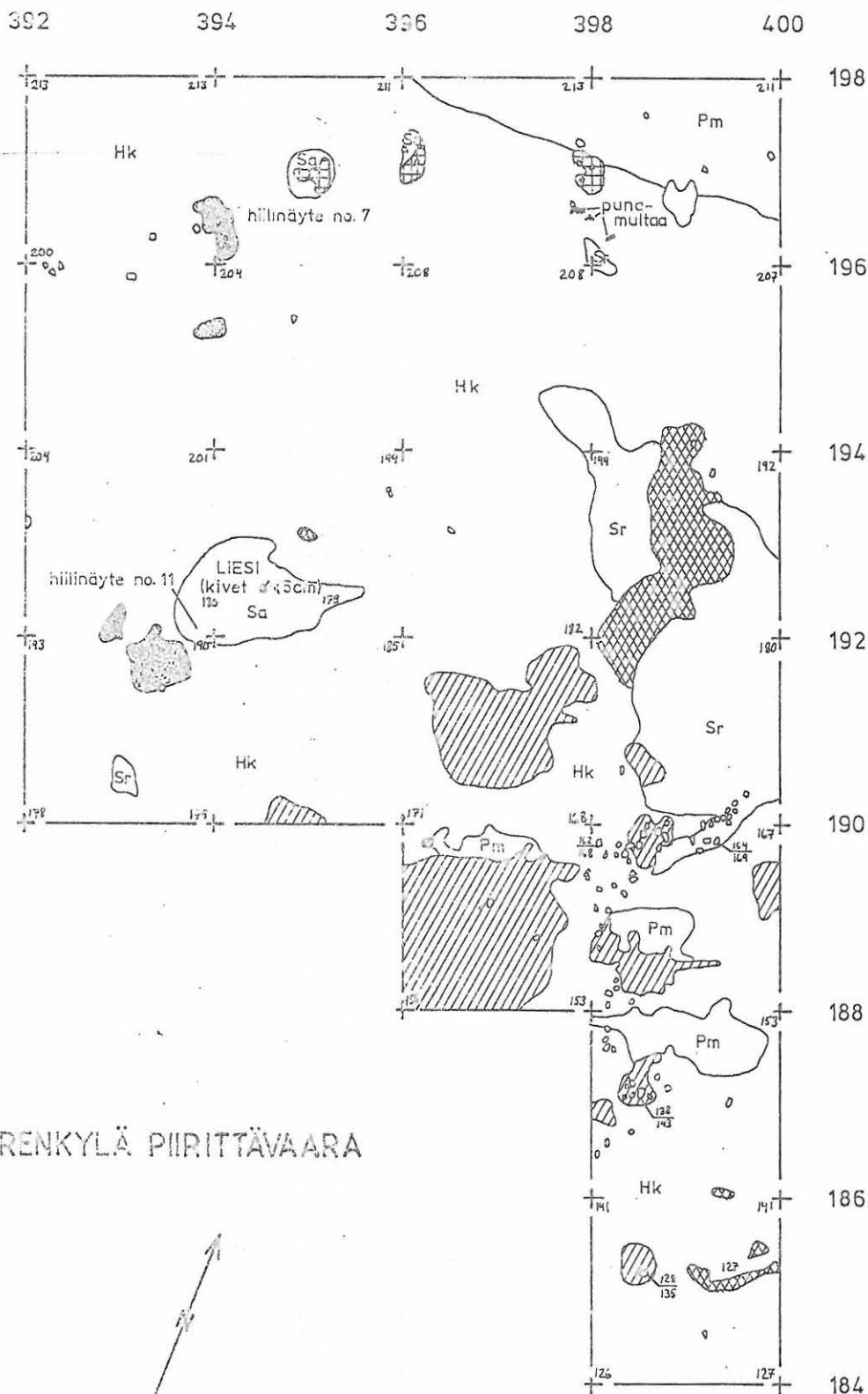
Kp 052=79,31 m mpy

Piirt. M. Koponen

Pm	peltomulta
Sa	savi
Hk	hiekkä
Sr	sora

	nokimaa
	liikamaa
	palanut maa
	punamullan värjäämä maa

ROVANIEMI: [277] SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavenio 1989

Alue 4, lasko 2.

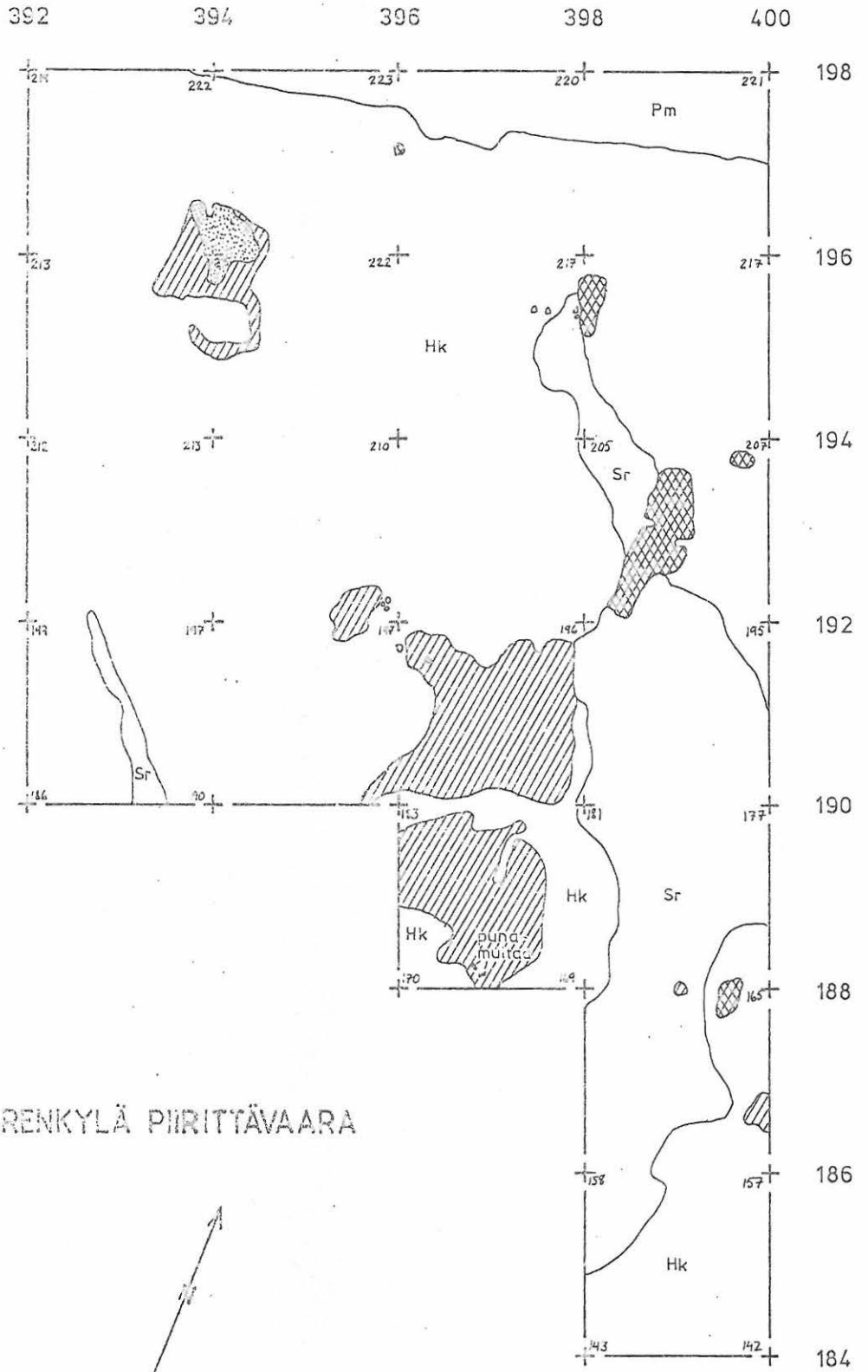
Kp 052=79,31 m mpy
Piirt. M. Koponen

Pm	peltomulta
Sa	savi
Hk	hiekkia
Sr	sora

nokimaa
likamaa
palanut maa
punamullan värjäämä maa

ROVANIEMI [277] SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Laveno 1989

Alue 4, taso 3

~~1:500~~

Kp 052=79,31 m mpy

Piirt. M. Koponen

0 2 m

Pm	peitomulta
Sa	savi
Hk	hiekkia
Sr	sora

	nokimaa
	likamaa
	palanut maa
	punamullan värjäämä maa

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

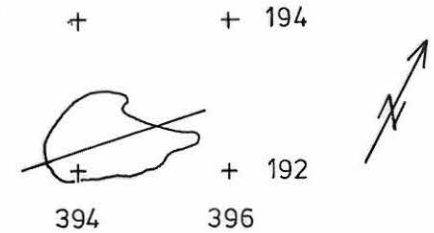
M. Lavento 1989

Alue 4, profiili r. 192/394 liedestä kaakosta
 Mk 1:10, korkeudet m mpy

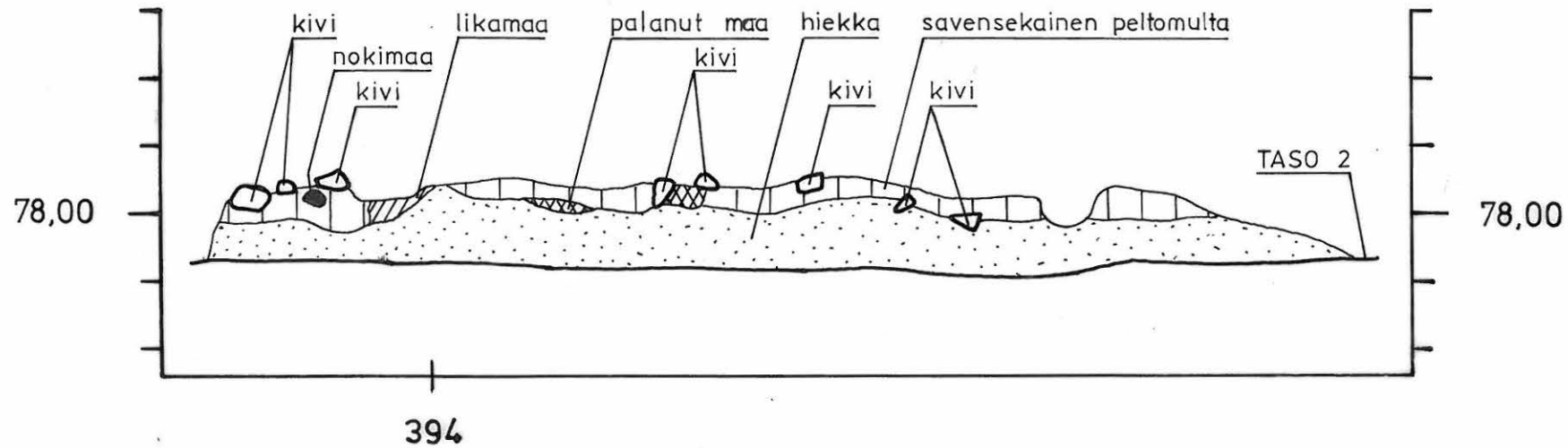
Piirt. M. Koponen

Profiililinja liedessä
 Mk 1:100

m mpy

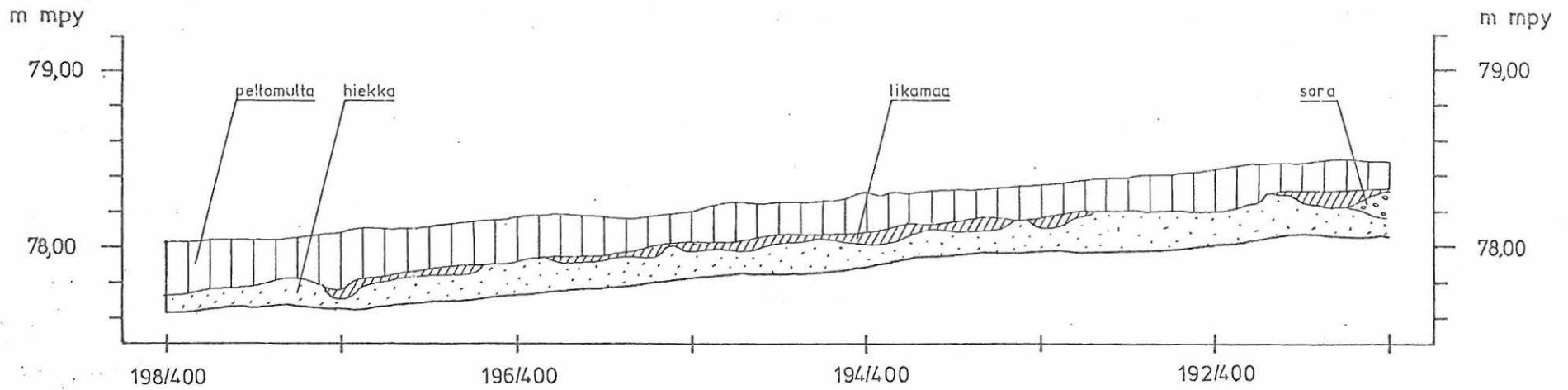
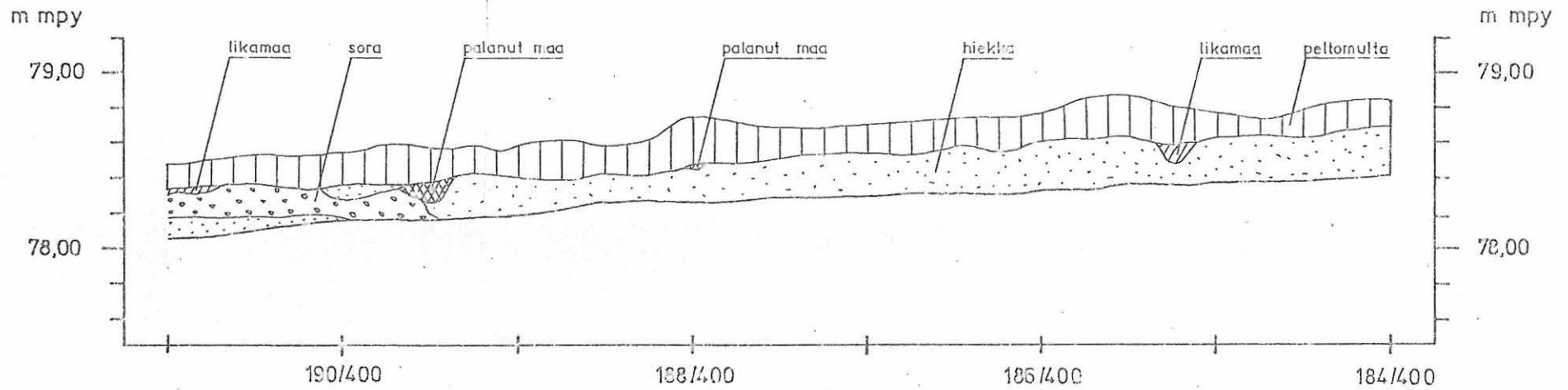
ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

Alue 4, profilli 184-198/400 lännestä

~~184-198/400~~, korkeudet m mpy

Piirt. M. Koponen

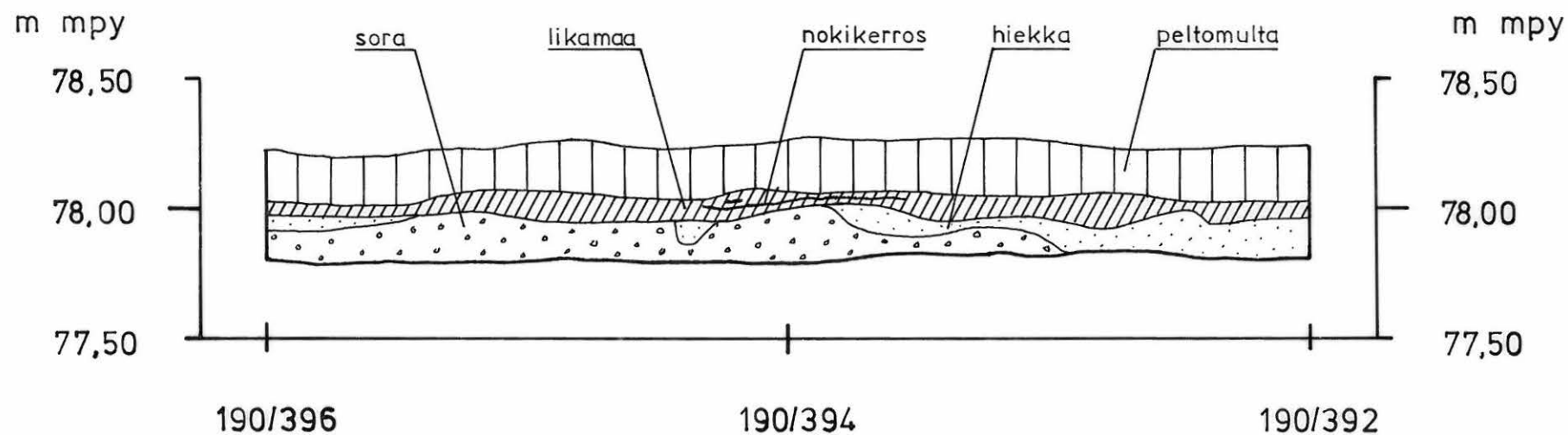
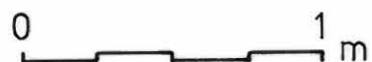
ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

Alue 4, profiili 190/392-396 pohjoisesta

Mk 1:25, korkeudet m mpy

Piirt. M. Koponen

ROVANIEMI 277 SAARENKYLÄ PIIRITTÄVAARA

M. Lavento 1989

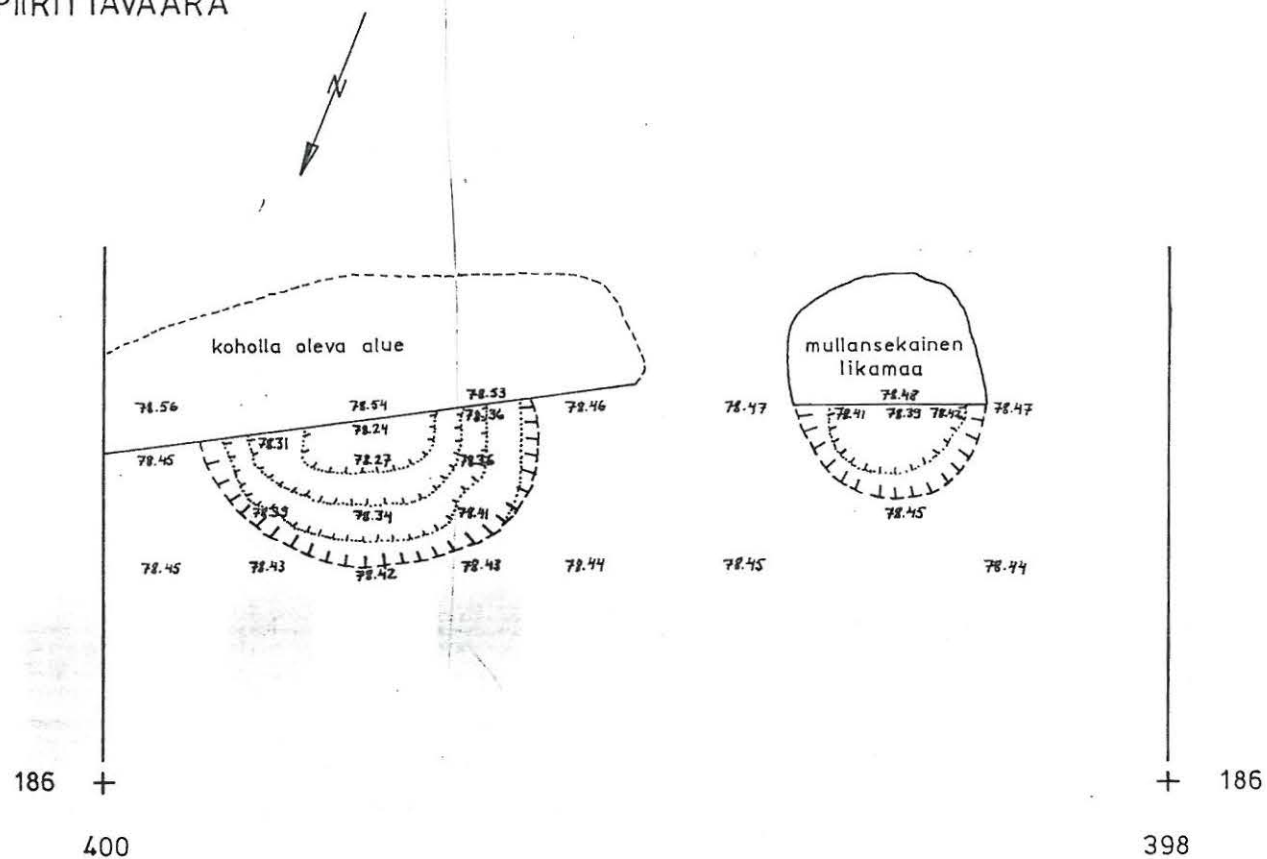
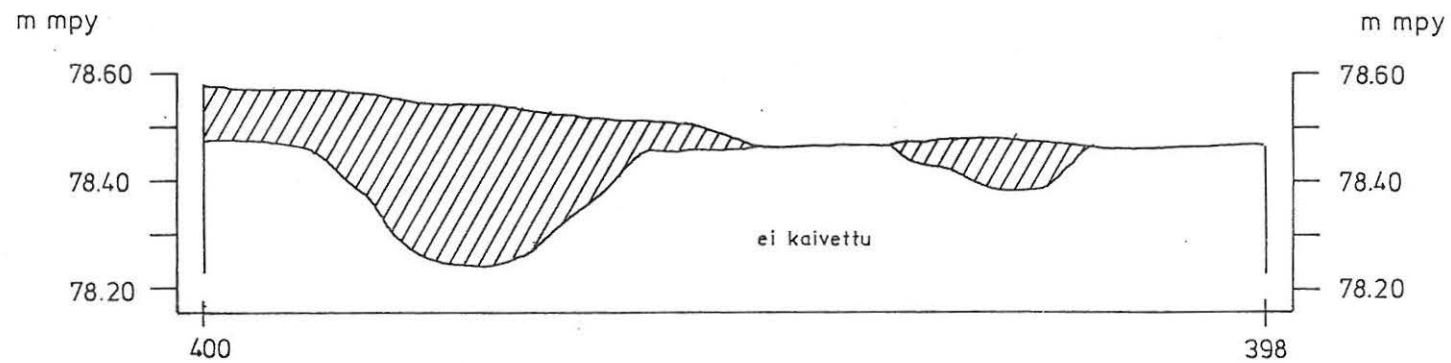
Alue 4, r. 184/398 likamaakuopat

~~Mk 1-10~~

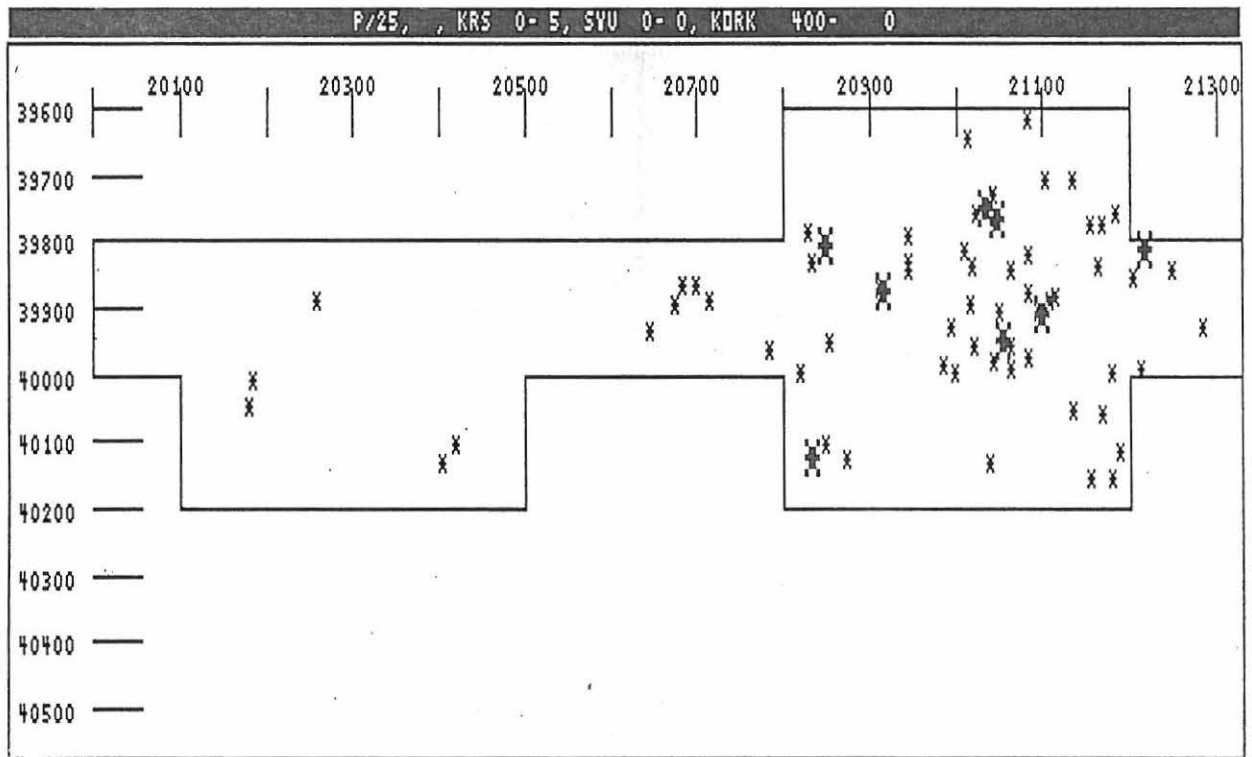
Piirt. M. Koponen

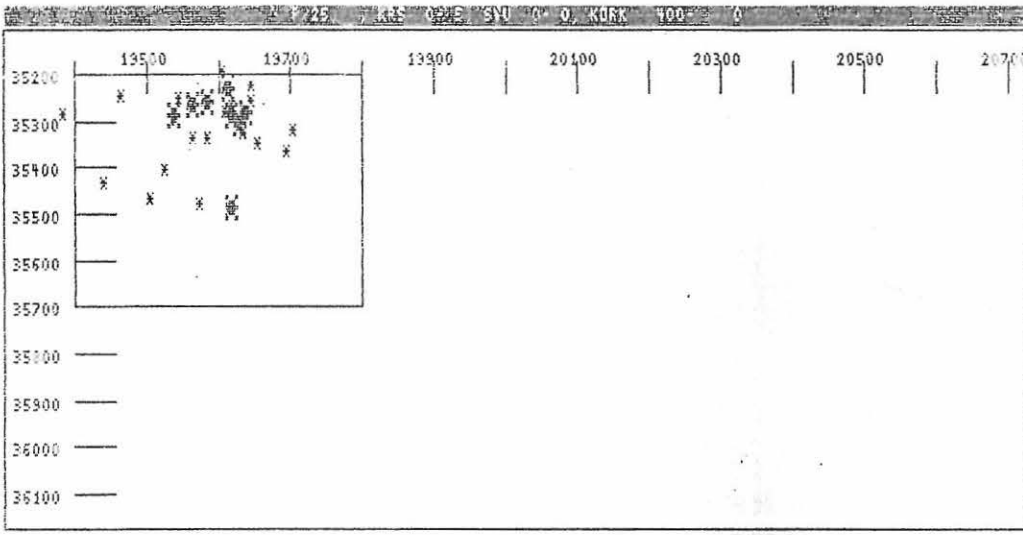
TASO 2

Likamaaläikät kaivettu
puoliksi kuopallePROFIILI
Pohjoisesta

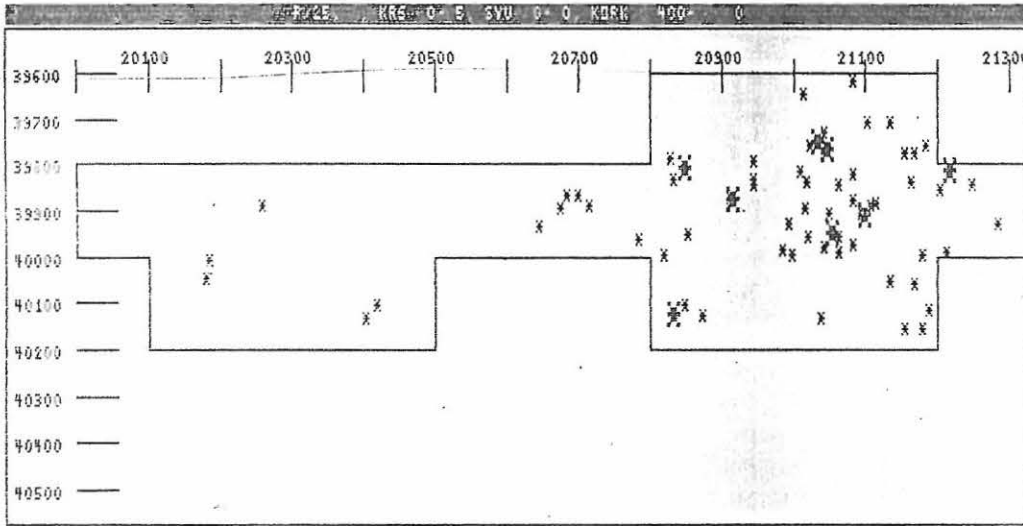
Keramiikan levintä alueella 4

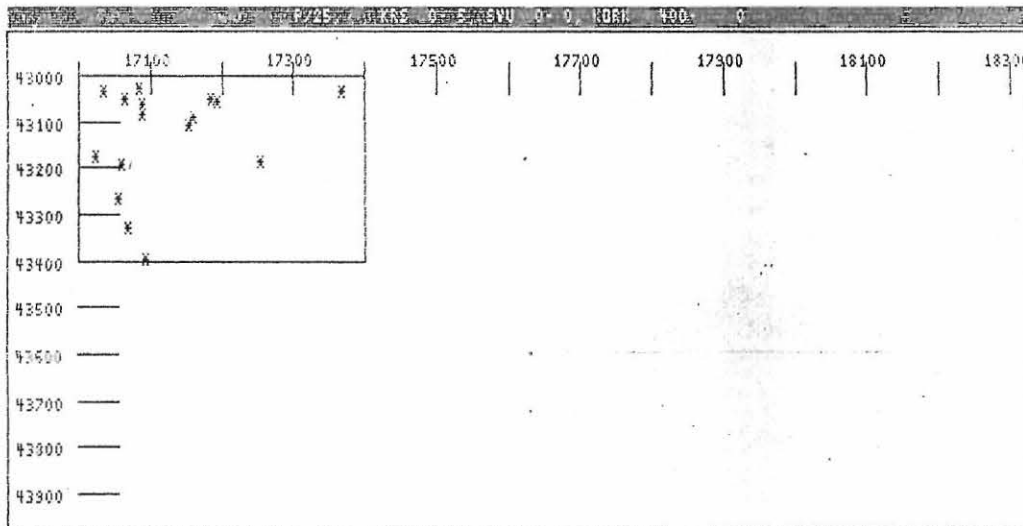
Keramiikan levintä
eri kaivausalueilla

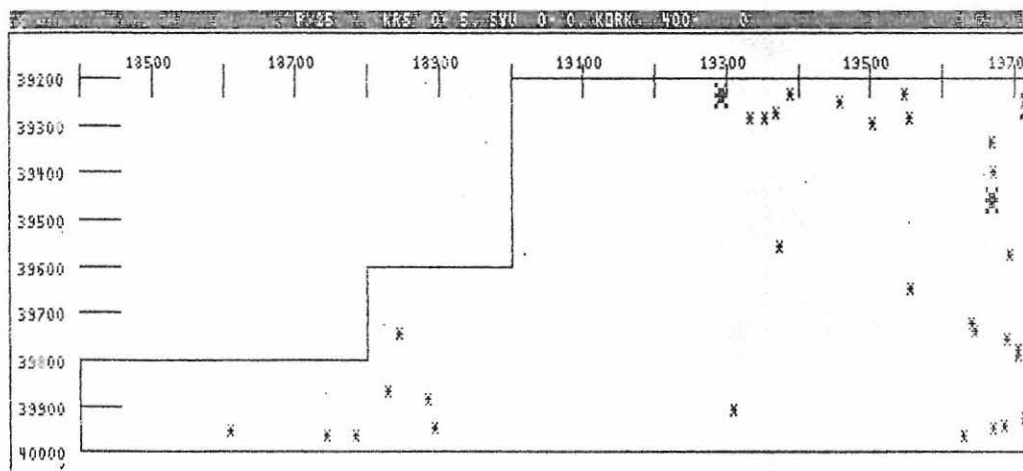
alue 3

alue 1

alue 2

alue 4